

ΗΜΕΡΙΔΑ

Περιφερειακή Ανάπτυξη-Αποκέντρωση-Αυτοδιοίκηση και η Αριστερά

Λαμία Φθιώτιδας, Ξενοδοχείο Σαμαράς,

Κυριακή ώρα 9. 30 π.μ. 2-11-2008

**Νομαρχιακές Επιτροπές ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Περιφέρειας Στ. Ελλάδας
Τμήματα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ**

Περιεχόμενα

1. Το πρόγραμμα του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ και η μεθοδολογία εκπόνησης

2. Η Περιφερειακή Ανάπτυξη και η Αριστερά

3. Οι θέσεις για την Αυτοδιοίκηση & την Διοικητική μεταρρύθμιση

4. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- 4.1. Γενικά Στοιχεία για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
- 4.2. Η περιφέρεια στην Δ' Προγραμματική Περίοδο 2007-2013
- 4.3. Θέσεις και προτάσεις της Νομ. Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Βοιωτίας
- 4.4. Θέσεις και προτάσεις της Νομ. Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Εύβοιας
- 4.5. Θέσεις και προτάσεις της Νομ. Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Ευρυτανίας
- 4.6. Θέσεις και προτάσεις του ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ Φθιώτιδας
- 4.7. Θέσεις και προτάσεις της Νομ. Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Φωκίδας

5. Η αγροτική ανάπτυξη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

1. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ

1.1. Το Συνολικό πρόγραμμα

1.1.1. Παραδοχές

- Το πολιτικό πρόγραμμα κατανοείται σαν συνεχής διαδικασία διαβούλευσης τόσο εντός του χώρου μας όσο και με τους πολίτες
- Η σειρά των επόμενων εκλογικών αναμετρήσεων είναι α) Ευρωεκλογές 2009 β) Εθνικές εκλογές 2009-10 γ) Δημοτικές εκλογές 2010
- Το πολιτικό πρόγραμμα εκπονείται σε δύο φάσεις α) Σε πρώτη φάση εκπονείται το πλαίσιο, δηλαδή οι γενικές κατευθύνσεις του προγράμματος β) Σε δεύτερη φάση εκπονείται το πρόγραμμα (θεματική και χωρική εξειδίκευση)
- Το πολιτικό πρόγραμμα έχει τέσσερις διαστάσεις α) Πρόγραμμα για την Ευρωπαϊκή Πολιτική β) Πρόγραμμα για την Εθνική Πολιτική γ) Πρόγραμμα για κάθε Περιφέρεια δ) Πρόγραμμα για κάθε Δήμο.
- Για τις Ευρωεκλογές ετοιμάζουμε το πρόγραμμά μας για την Ευρωπαϊκή Πολιτική-αλλά με βάση την επιδίωξή μας να γίνουν οι Ευρωεκλογές πεδίο κεντρικής αντιπαράθεσης για τις Εθνικές πολιτικές-καταθέτουμε και το πλαίσιο του προγράμματός μας για τις Εθνικές Πολιτικές.
- Για τις Εθνικές εκλογές ετοιμάζουμε το συνολικό μας πρόγραμμα εξειδικευμένο για κάθε θεματικό αντικείμενο. Στις Εθνικές εκλογές καταθέτουμε και το πλαίσιο του προγράμματός μας για κάθε Διοικητική Περιφέρεια.
- Για τις Δημοτικές εκλογές (Δημοτικές & εκλογές για τις διευρυμένες νομαρχίες) ετοιμάζουμε το πλαίσιο έτσι ώστε κάθε δημοτική ή νομαρχιακή κίνηση να επεξεργαστεί & να καταθέσει το εξειδικευμένο πρόγραμμά της με βάση τις Εθνικές & Περιφερειακές προτεραιότητές μας.

1.1.2. Χαρακτηριστικά

Το πρόγραμμα οφείλει να είναι **επιστημονικά τεκμηριωμένο** και αυτό σημαίνει ότι – ανεξαρτήτως της άποψης που θα επιλεγεί – η συμβολή τόσο των μελών των Π.Κ. Πανεπιστημιακών όσο και όσων εξειδικευμένων επιστημόνων υπάρχουν στο χώρο μας, θεωρείται αναγκαία και επιβεβλημένη. Αυτή είναι και μια πρώτη διαδικασία προσέγγισης στην εξειδίκευση του πλαισίου του προγράμματος. Είναι σαφές ότι το πολιτικό πρόγραμμα θα είναι συνοπτικό και επιγραμματικό. Θεωρείται αναγκαίο τόσο για το εσωτερικό μας όσο και για τους πολίτες η «Τεκμηρίωση του προγράμματος».

Το πρόγραμμα οφείλει να είναι **ρεαλιστικό** και αυτό σημαίνει ότι θα μπορεί να εφαρμοστεί. Η εφικτότητα της υλοποίησης του προγράμματος πρέπει να πιστοποιηθεί τόσο από τα στελέχη του κόμματος που έχουν επαγγελματική εμπειρία στο κάθε θεματικό αντικείμενο όσο και από τους συλλογικούς φορείς συμφερόντων, ανεξαρτήτως αν συμφωνούν ή όχι με την ουσία των προτάσεων μας, ή αν εμείς συμφωνούμε ή όχι με τα αιτήματα και την πρακτική αυτών των φορέων.

Το πρόγραμμα οφείλει να είναι **αριστερό**, που σημαίνει ότι θα αναφέρεται στις κοινωνικές τάξεις και στις κοινωνικές συμμαχίες που αναφέρεται το κόμμα, να υπηρετεί τις ιστορικές αξίες της αριστεράς.

1.1.3. Μορφή

Το πρώτο ζήτημα που οφείλει το πρόγραμμα - σε κάθε θεματικό αντικείμενο – είναι ο ορισμός του προβλήματος. Πολλές συγχύσεις δημιουργούνται στους πολίτες εξαιτίας του μη ορισμού του προβλήματος που έρχεται κάθε πρόγραμμα να αντιμετωπίσει. Οι διαφορετικές αντιλήψεις και η διαφοροποίηση της αριστεράς πρέπει να ξεκινάει από τον ορισμό του προβλήματος.

Το δεύτερο ζήτημα που οφείλει το πρόγραμμα να παρουσιάζει είναι τον τρόπο, την μεθοδολογία και τα αποτελέσματα των πολιτικών του δικομματισμού της τελευταίας εικοσαετίας.

Το τρίτο ζήτημα που οφείλει το πρόγραμμα να ξεκαθαρίζει είναι την διαφορετική αντίληψη και την μεθοδολογία προσέγγισης του προβλήματος από την αριστερά, καθώς και τα στοιχεία του ριζοσπαστισμού που χαρακτηρίζουν την διαφοροποίηση από τον δικομματισμό και από την δογματική αριστερά.

Το τέταρτο ζήτημα εντοπίζεται στα χαρακτηριστικά της αντιμετώπισης του προβλήματος. Το πρώτο χαρακτηριστικό αναφέρεται σε λογικές ρήξης με την έννοια καθηκόντων του ή των κινημάτων. Το δεύτερο χαρακτηριστικό αναφέρεται σε λογικές μεταρρυθμιστικών τομών για την επίλυση του προβλήματος. Το τέταρτο ζήτημα απαιτεί ισορροπία τόσο των διεκδικήσεων όσο και των ρυθμίσεων.

Το πέμπτο ζήτημα εντοπίζεται στις ωφέλειες που προκύπτουν για τις κοινωνικές συμμαχίες αναφοράς της αριστεράς. Γίνεται σαφές ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτεί και την συνοχή και την συνεργασία με άλλες συναφείς ή συμπληρωματικές πολιτικές που οφείλουμε να αναφέρουμε για να αποφεύγονται παρεξηγήσεις αλλά και να επιτυγχάνεται η ομοιογένεια-συνοχή της πρότασής μας

1.1.4. Διαδικασίες

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά προσδιορίζουν και την διαδικασία για την ολοκλήρωση του προγράμματος :

- Η Επιτροπή Προγράμματος (Δραγασάκης, Μπαλτάς, Μπαλάφας) ετοιμάζουν το πλαίσιο του προγράμματος που δεν είναι τίποτα άλλο από τις Γενικές κατευθύνσεις.
- Το πλαίσιο πρέπει να περιλαμβάνει τρεις βασικές διαστάσεις α) την Ευρωπαϊκή β) την Εθνική και γ) την Περιφερειακή
- Για την Ευρωπαϊκή Πολιτική η διαδικασία είναι σχετικά απλή: Το τμήμα Ευρωπαϊκής Πολιτικής συλλέγει τις προτάσεις των τμημάτων για την Ευρωπαϊκή Πολιτική στα θεματικά αντικείμενά τους και κάνει την σύνθεση υποβάλλοντας στην Επιτροπή Προγράμματος της Π.Γ. την εισήγησή του.
- Για την Εθνική Πολιτική: Το κάθε Τμήμα, με βάση τις Γενικές Κατευθύνσεις, επιμερίζει δουλειά στα μέλη του ή σε στελέχη του χώρου με αποδεδειγμένες γνώσεις στα αντικείμενά του με βάση την παρακάτω ιεράρχηση και διαδικασία: α) Επιστημονική εισήγηση για τις προτάσεις και Επιστημονική Τεκμηρίωση, β) Συζήτηση της εισήγησης στο κάθε τμήμα με την συμμετοχή και των στελεχών μας που εργάζονται επαγγελματικά στον κάθε χώρο ή/και συμμετέχουν στα συνδικαλιστικά των συλλογικών φορέων. Η συζήτηση αυτή πρέπει να απαντήσει σε δύο ερωτήματα, αφενός στην ρεαλιστικότητα των προτάσεων και αφετέρου στον ριζοσπαστικό αριστερό χαρακτήρα τους. γ) Συνθετική εργασία για την ενιαία έκφραση όλων των προτάσεων του κάθε τμήματος και προσδιορισμός των πεδίων εκείνων που απαιτείται συνεργασία με άλλα τμήματα για να αποφευχθούν κενά ή/και επικαλύψεις. δ) Εισήγηση στην Επ. Προγράμματος για τελική σύνθεση.
- Για την Περιφερειακή Πολιτική, τα τμήματα Περιφερειακής Ανάπτυξης, Αγροτικής Πολιτικής και Οικολογίας, (στο εξής Περιφερειακό Τμήμα) οφείλουν να συνεργαστούν με στόχο αφενός για να εξειδικεύσουν την περιφερειακή διάσταση του πλαισίου του προγράμματος και αφετέρου για να σχεδιάσουν τα προγράμματα σε κάθε χωρική βαθμίδα. (ανάλυση παρακάτω)

1.1.5. Χρονοδιάγραμμα

- Είναι σαφές ότι το αργότερο έως τον Μάρτιο του 2009 θα πρέπει να παρουσιαστούν αφενός το Πρόγραμμά μας για την Ευρωπαϊκή Πολιτική και αφετέρου το πλαίσιο του προγράμματος για τις Εθνικές Πολιτικές.
- Μετά τις ευρωεκλογές (Σεπτέμβριος 2009 – Ιούνιος 2010) εξειδικεύουμε το πλαίσιο του Εθνικού προγράμματος τόσο θεματικά όσο και χωρικά.
- Παράλληλα σχεδιάζουμε το πλαίσιο του προγράμματός για τις δημοτικές-περιφερειακές εκλογές.
- Μετά τις Εθνικές εκλογές εξειδικεύουμε το πρόγραμμά μας για κάθε βαθμίδα αυτοδιοίκησης.

- Έτσι λοιπόν η διαδικασία εκπόνησης του προγράμματος έχει χρονικό ορίζοντα τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές με τα ενδιάμεσα στάδια όπως προσδιορίστηκαν και αποτελεί μια αμφίδρομη διαδικασία συνθέσεων ανάμεσα στο κόμμα τα μέλη και του πολίτες.

1.2. Το πρόγραμμα του Περιφερειακού Τμήματος του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

1.2.1. Παραδοχές

- Το εκρηκτικό πρόβλημα του χώρου μας εντοπίζεται στην Περιφέρεια τόσο οργανωτικά όσο και προγραμματικά.
- Η δημοσκοπική ψήφος για να γίνει ψήφος στην κάλπη απαιτεί ιδιαίτερα για την περιφέρεια, προγραμματικό λόγο, οργανωτική δυνατότητα, ανάδειξη στελεχών.
- Η επικοινωνιακή αλλά και ουσιαστική περιφερειοποίηση της διαδικασίας σχεδιασμού του προγράμματός μας θα δημιουργήσει ένα πλαίσιο συμμετοχής στελεχών μας – που νοιώθουν απομονωμένα γιατί κανένας δεν τα προσεγγίζει ενώ είναι διαθέσιμα – αλλά θα δημιουργήσει και ελπίδες στους πολίτες ότι αυτή η διαδικασία έχει νόημα, αποτέλεσμα και θα είναι συνεχής έως τις δημοτικές εκλογές και άρα ερέθισμα για συμμετοχή.
- Η οργανωτική κατάσταση του κόμματος στην Περιφέρεια παραμένει τραγική, ζούμε από τα έτοιμα της κεντρικής πολιτικής σκηνής και χρειάζεται με αφορμή το πρόγραμμα μια ώθηση συμμετοχής των μελών και διεύρυνση της επιρροής μας. Οι δοσμένες στοιχίσεις στην περιφέρεια δεν οδηγούν σε συνθέσεις αλλά σε αποστρατείες και χρειάζεται ένα ποιοτικό άλμα, κάτι καινούργιο. Ας το επιχειρήσουμε με το πρόγραμμα.

1.2.2. Προσδιορισμός του αντικειμένου της δουλειάς

Η δουλειά του Περιφερειακού Τμήματος (Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης-Αγροτικής Πολιτικής-και Οικολογίας) σε σχέση με την διαμόρφωση του προγράμματος επικεντρώνεται:

- Στο να επεξεργαστεί και να δώσει εισήγηση στο Τμήμα Ευρωπαϊκής Πολιτικής σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πολιτική στα θεματικά αντικείμενα (Αγροτική Πολιτική – Οικολογία και ΕΣΠΑ)
- Στο να επεξεργαστεί και να δώσει εισήγηση στην Επιτροπή Προγράμματος του Π.Γ. σχετικά με την Εθνική Πολιτική στα θεματικά αντικείμενα
- Στο να δημιουργήσει το πλαίσιο με βάση το οποίο θα σχεδιαστούν οι περιφερειακές πολιτικές και τα προγράμματα ανά βαθμίδα αυτοδιοίκησης (Περιφερειακές και Δημοτικές εκλογές)

Η δουλειά λοιπόν του Περιφερειακού Τμήματος ξεκινά από το Ευρωπαϊκό πλαίσιο και καταλήγει στα πολιτικά προγράμματα κάθε περιοχής στις οποίες προετοιμαζόμαστε να κατεβάσουμε ψηφοδέλτιο τόσο σε Δήμο όσο και σε Περιφέρεια (Διευρυμένες Νομαρχίες όπως αποκαλούνται). Έτσι η δουλειά του Περιφερειακού Τμήματος πρέπει να προγραμματιστεί με βάθος χρόνου μια διετία (από σήμερα έως τις Δημοτικές εκλογές).

1.2.3. Η μέθοδος δουλειάς

Ακολουθώντας το τρίπτυχο για ένα πρόγραμμα επιστημονικά τεκμηριωμένο, ρεαλιστικό και αριστερό θα πρέπει:

- Πρώτο τα επιστημονικά στελέχη μας—μέλη των τμημάτων ή φίλοι του κόμματος που πρέπει να τους δραστηριοποιήσουμε—ανά θέμα και περιοχή να εισηγηθούν επιστημονικά τεκμηριωμένες προτάσεις.
- Δεύτερον τα πολιτικά στελέχη μας – μέλη των τμημάτων ή των οργανώσεών μας ανά θέμα και ανά περιοχή – και έρθουν σε επαφή με τους συνδικαλιστικούς φορείς ή τους μαζικούς φορείς αφενός για να αποκτήσουμε την γνώση των αιτημάτων και αφετέρου για να συζητήσουμε μαζί τους την ρεαλιστικότητα των προτάσεών μας. (Αυτή η διαδικασία είναι απαραίτητη ιδιαίτερα σε χώρους και περιοχές που δεν έχουμε σαφή εικόνα των δεδομένων, των προβλημάτων και των αιτημάτων). Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας κατατίθεται εισήγηση που ενσωματώνει το κριτήριο της ρεαλιστικότητας.
- Τρίτον τα πολιτικά όργανα του κόμματος σε κάθε χώρο και κάθε περιοχή συζητούν την εισήγηση και οριστικοποιούν τα αριστερά χαρακτηριστικά των προτάσεων και εν τέλει την τελική εισήγηση στην Επιτροπή Προγράμματος της Π.Γ.

1.2.4. Διαδικασίες

Με την εκτίμηση ότι τα θέματα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής δεν αποτελούν και αντικείμενο μαζικής συζήτησης και αντιπαραθέσεων προτείνουμε αυτή να είναι μια εσωτερική διαδικασία του Τμήματος με προτάσεις – εισηγήσεις στο τμήμα Ευρωπαϊκής Πολιτικής.

Τα θέματα Εθνικής και Περιφερειακής Πολιτικής πρέπει να τα δούμε ενιαία και να χρονοπρογραμματίσουμε με βάση την διετία έως τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές ως εξής:

Πρώτον, επιλέγουμε 13 θέματα του τμήματος που είτε είναι πρώτα στην ατζέτα μας είτε δεν τα έχουμε ακουμπήσει ακόμα π.χ. Ενέργεια, Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Φυσικό Περιβάλλον, Αστικό Περιβάλλον, Νερό, Τουρισμός, Επιχειρηματικότητα, Οργάνωση συμφερόντων στην ύπαιθρο, κ.λ.π.

Δεύτερον, σε αυτά τα θέματα αναζητούμε είτε από τα μέλη των τμημάτων που έχουν επιστημονική επάρκεια σε αυτά είτε από τους Πανεπιστημιακούς είτε από στελέχη με επαγγελματική θητεία εισηγήσεις με βάση συγκεκριμένη φόρμα

Τρίτον, αντιστοιχούμε το κάθε θέμα σε μια Περιφέρεια είτε λόγω σημαντικότητας είτε λόγω επικαιρότητας π.χ. Γεωργία στη Θεσσαλία λόγω σημαντικότητας, Δάση στην Πελοπόννησο λόγω επικαιρότητας των πυρκαγιών, τουρισμός στα Δωδεκάνησα.

Τέταρτον, για κάθε Περιφέρεια ετοιμάζεται εισήγηση για την ανάπτυξη της περιφέρειας για την προγραμματική περίοδο έως το 2013. Σε κάθε Περιφέρεια ορίζεται από το Τμήμα ένας συντονιστής με αρμοδιότητα την συγγραφή της εισήγησης στο πλαίσιο συνεργασίας με ομάδα επιστημόνων και πολιτικών στελεχών της συγκεκριμένης περιφέρειας.

Πέμπτον, με βάση τις δύο εισηγήσεις (θεματική και περιφερειακή) διοργανώνεται σε κάθε Περιφέρεια η πρώτη ημερίδα. Έτσι η ημερίδα θα έχει δύο αντικείμενα α) το θεματικό αντικείμενο που έχει επιλεγεί σε κάθε περιφέρεια που θα έχει χαρακτήρα προτάσεων Εθνικής Πολιτικής και β) το πλαίσιο για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Η πρώτη ημερίδα θα έχει τον χαρακτήρα της συζήτησης με τους φορείς της Περιφέρειας αλλά και με τα μέλη μας, των προτάσεών μας που θα έχουν προκύπτουν από τις εισηγήσεις. Το βασικό κριτήριο για την ημερίδα θα είναι η διερεύνηση της ρεαλιστικότητας των προτάσεών μας. Σε αυτή την ημερίδα δεν είναι αναγκαίο να παρευρίσκεται η ηγεσία του χώρου μας και αρκεί να οργανωθεί με ευθύνη του τμήματος. Η πρώτη ημερίδα προτείνεται να έχει τίτλο **“Συζητάμε με τους πολίτες-Συν διαμορφώνουμε το πρόγραμά μας”**

Έκτον, παράλληλα με το πρώτο πακέτο των ημερίδων ολοκληρώνονται οι εισηγήσεις και με βάση τα αποτελέσματα των ημερίδων.

Έβδομον, με την ολοκλήρωση του πακέτου των ημερίδων σε όλες τις περιφέρειες της χώρας ξεκινάει το πακέτο των δεύτερων ημερίδων. Η δεύτερη ημερίδα και ενώ θα έχει προηγηθεί η πολιτική διαδικασία οριστικοποίησης των προτάσεών μας θα είναι πολιτική εκδήλωση παρουσίασης των προτάσεων από την ηγεσία του κόμματος.

Όγδοο, Εάν η παραπάνω διαδικασία ολοκληρώνει την περιφερειακή διάσταση του Εθνικού Προγράμματος και τα μέρη του Εθνικού προγράμματος που είναι αρμοδιότητας του Τμήματος, ξεκινάει μια νέα διαδικασία στην Περιφέρεια που φτάνει έως το επίπεδο του Δήμου για τον σχεδιασμό του προγράμματος της κάθε κίνησης ή οργάνωσης του κόμματος με ορίζοντα της δημοτικές εκλογές.

1.2.5. Προϋποθέσεις

Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδιασμού είναι:

Η συνειδητοποίηση ότι η διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος σε όλα τα επίπεδα πολιτικής είναι μια συνεχής διαδικασία που αλλάζει τα ποιοτικά δεδομένα των οργανώσεων και των στελεχών μας

Ο σχεδιασμός του προγράμματος συνδυάζεται με την οργανωτική ανασυγκρότηση (τουλάχιστον στην περιφέρεια). Λειτουργία μίας σφιχτής συντονιστικής ομάδας 4-5 στελεχών για την προετοιμασία και τον αυστηρό χρονοπρογραμματισμό της δουλειάς.

1.2.6. Χρονοδιάγραμμα

- Σεπτέμβριο 2008 Προετοιμασία των πρώτων επιστημονικά τεκμηριωμένων προτάσεων
- Οκτώβριος – Δεκέμβριος 13 Περιφερειακές ημερίδες (Οι πρώτες)
- Γενάρης – Φεβρουάριος 2009 Πολιτική διαδικασία οριστικοποίησης των προτάσεων
- Μάρτιος Παρουσίαση του συνολικού προγράμματος από την ηγεσία
- Απρίλιος – Μάιος 13 Περιφερειακές ημερίδες (Οι Δεύτερες)
- Ιούνιος Ευρωεκλογές
- Εθνικές εκλογές
- Σεπτέμβριος – 2009 – Ιούνιος 2010 Περιφερειακές και Τοπικές ημερίδες με ορίζοντα της δημοτικές εκλογές. Εξειδίκευση του περιφερειακού πλαισίου για κάθε περιοχή με σχεδιασμό πολιτικού προγράμματος. Αυτή η διαδικασία δίνει την αφορμή και στις δημοτικές κινήσεις μας ή και στις οργανώσεις μας για εξωστρέφεια.
- Οκτώβριος 2010 Δημοτικές εκλογές

2. Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ (Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης)

2.1. Το Τμήμα «ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ»

2.1.1. Εισαγωγή

Το θέμα της Περιφερειακής- Ισόρροπης Ανάπτυξης της χώρας με βάση τις αρχές της αειφορίας και της κοινωνικής συνοχής, που περιλαμβάνει :

- Τον Προγραμματισμό και την Υλοποίηση των Εθνικών (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), Κρατικός προϋπολογισμός) και των Κοινοτικών Προγραμμάτων (Γ' ΚΠΣ, ΕΣΠΑ 2007-2013, Ταμείο συνοχής) μέσα από ένα μακρόπνοο δημοκρατικό σχεδιασμό.
- Τον Γενικό Χωροταξικό Σχεδιασμό, τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια και τις Πολεοδομικές Ρυθμίσεις, με σεβασμό στο φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον, με σεβασμό και απόλυτη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και του Δημόσιου πλούτου και με ενεργές πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Την παραγωγή των Δημοσίων Έργων με διαφάνεια και σωστή αξιοποίηση των δημόσιων πόρων

και έχει ως κατευθύνσεις :

- Τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών και του κοινωνικού εξοπλισμού, που αποτελούν προϋπόθεση για την κοινωνική συνοχή, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την περαιτέρω αναπτυξιακή δραστηριότητα.
- Την προώθηση, ενίσχυση και υλοποίηση παραγωγικών δραστηριοτήτων με σκοπό την τόνωση της απασχόλησης και την παραγωγή αγαθών προς όφελος του λαού, με τον κύριο ρόλο σε αυτή τη διαδικασία και μοχλό τον δημόσιο τομέα και τον δημοκρατικό προγραμματισμό του και όχι τον ασύδοτο προγραμματισμό των δυνάμεων της αγοράς,

αποτελέσει και αποτελεί μία από τις βασικές συνιστώσες της πολιτικής και της δράσης του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι συνιστά κατ' εξοχήν χαρακτηριστικό της σύγχρονης Αριστερής και Ριζοσπαστικής φυσιогνωμίας του κόμματός μας.

Στη βάση αυτή το τμήμα του ΣΥΝ για **την Περιφερειακή Ανάπτυξη, τη Χωροταξία και τα Δημόσια Έργα - Υποδομές**, προχώρησε στην επεξεργασία θέσεων και προτάσεων για τους κρίσιμους αυτούς τομείς της ανάπτυξης της χώρας και παράλληλα για να αντιμετωπίζουμε άμεσα και με πληρότητα τα καθημερινά θέματα και προβλήματα, που προκύπτουν στο κέντρο, στην περιφέρεια και τους νομούς της χώρας.

Είναι γεγονός ότι και οι Νομαρχιακές Οργανώσεις του κόμματος αγωνιούν και προσβλέπουν στα αποτελέσματα μιας συστηματικής συνεργασίας με ένα τμήμα του κόμματος, όπως αυτό της Περιφερειακής Ανάπτυξης, Χωροταξίας, Σχεδιασμού και υλοποίησης Έργων Υποδομής.

2.1.2. Κύριες Θεματικές ενότητες

Οι βασικές θεματικές ενότητες του Τμήματος κατά προτεραιότητα, είναι :

- **Περιφερειακή Πολιτική και Ισορροπη Ανάπτυξη.**
- **Οργάνωση της Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για τον δημοκρατικό προγραμματισμό και για τη διαχείριση του ΠΔΕ και του νέου πλαισίου ΕΣΠΑ και ΕΠΑ (2007 – 2013).**
- **Προγραμματισμός & διαδικασίες εκτέλεσης Έργων Υποδομής & Κοινωνικού Εξοπλισμού.**
- **Χωροταξικός Σχεδιασμός–Ειδικά χωροταξικά-Κτηματολόγια–Δασολόγιο-Δασικοί χάρτες.**
- **Αυτόνομο Υπουργείο Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Ποιότητας ζωής.**
- **Θέματα Ενεργειακής Πολιτικής.**
- **Αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων–Τοπικά αναπτυξιακά προβλήματα.**
- **Σύνδεση του τμήματος με τα άλλα τμήματα και τις Νομαρχιακές Οργανώσεις του ΣΥΝ - Σύνδεση με τις επιτροπές του ΣΥΡΙΖΑ.**

Για τα παραπάνω θέματα από τις μέχρι σήμερα επεξεργασίες στο τμήμα έχουμε διαμορφώσει τις θέσεις μας επί της αρχής και για τα περισσότερα από αυτά προχωρήσαμε στην αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης και στις βασικές θέσεις και προτάσεις. Επισημαίνεται όλα παραμένουν ανοικτά σε διορθώσεις και συμπληρώσεις και περαιτέρω εμπλουτισμό, κυρίως μέσω της συνεργασίας και των εκδηλώσεων που προγραμματίζουμε να γίνουν στην Περιφέρεια.

Τα βασικά θέματα και οι καταρχήν θέσεις μας έχουν ως εξής :

2.2. Περιφερειακή Πολιτική και Ισορροπη Ανάπτυξη

Οι Περιφέρειες της χώρας παρά τη μακροχρόνια λιτότητα του λαού και τη διαχείριση σημαντικών κονδυλίων από τα Εθνικά και Κοινοτικά Προγράμματα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλα προβλήματα όχι μόνο για την ανάπτυξή τους και την τόνωση της απασχόλησης αλλά και για την καθημερινότητά τους. Προβλήματα στις υποδομές κοινωνικού εξοπλισμού, στην εκπαίδευση - χαρακτηριστική η κατάσταση στη σχολική στέγη της πρωτοβάθμιας και νηπιακής εκπαίδευσης - στην υγεία, στις μεταφορές – ιδιαίτερα στις μαζικές και στα φιλικά προς το περιβάλλον μέσα – στα έργα

αναβάθμισης της ποιότητας ζωής και προστασίας του περιβάλλοντος, στα έργα και μέτρα πρόληψης φυσικών καταστροφών και αποκατάστασης.

Παρά τα ευχολόγια και τις εκάστοτε πρωθυπουργικές δεσμεύσεις ότι στις Περιφέρειες της χώρας θα διατεθεί το 70% ή και 80% των πόρων από τις δημόσιες επενδύσεις ή από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, καμία δεν έχει υλοποιηθεί. Αντίθετα οι Περιφέρειες στενάζουν ακόμα από τα χρέη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (τα έργα των οποίων στην κυριολεξία ρημάζουν, χωρίς καμία αξιοποίηση και προστασία), τη νέα περίοδο λιτότητας και οικονομικής αναπροσαρμογή, όπως και το διογκούμενο έλλειμμα περιφερειακού προγραμματισμού, ορθολογικής και χρηστής διαχείρισης των πόρων, αρμοδιοτήτων και αποτελεσματικότητας των ισχνών περιφερειακών δομών.

Όσον αφορά την ισόρροπη ανάπτυξη στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο εξακολουθούν να υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές εισοδήματος και δυνατοτήτων μεταξύ των περιφερειών της χώρας και τεράστιες διαφορές με τις Περιφέρειες της Ε.Ε. – 15.

Δύο από τις βασικότερες αιτίες των μεγάλων αυτών ελλείψεων είναι:

- **Οι συνεχώς μειούμενοι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.**
- **Ο τρόπος σχεδιασμού του Προγράμματος (ΠΔΕ) και το γεγονός ότι δρα συμπληρωματικά στα κοινοτικά προγράμματα αντί να συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο.**

Δεν μπορούμε να μιλούμε για **Κοινωνική συνοχή** όταν παρόλο που από το 2000 έως σήμερα στη χώρα οι δείκτες ανάπτυξης είναι σχετικά υψηλοί εν τούτοις καταγράφεται μείωση της απασχόλησης στις περισσότερες περιφέρειες της, όπως και υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Ούτε βέβαια για **Εδαφική συνοχή ή Περιφερειακή Ανάπτυξη** όταν η οικονομική δραστηριότητα συγκεντρώνεται στο μεγαλύτερο βαθμό στην περιφέρεια της Αττικής και ολίγον στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, αντί να επιλύονται αυξάνουν τα προβλήματα για τις περισσότερες Περιφέρειες, αλλά και τις συνοικίες των αστικών κέντρων.

Η προσέγγιση της αριστεράς

Για μας η **περιφερειακή πολιτική** πρέπει να αποτελεί ένα μέσο-εργαλείο κοινωνικής συνοχής και οικονομικής αλληλεγγύης, με στόχο να μειώσει την διαφορά εισοδήματος και πλούτου μεταξύ των φτωχότερων και των πλουσιότερων περιφερειών και να εξασφαλίσει στους πολίτες και στις περιφέρειες τους τις απαραίτητες υποδομές και τον κοινωνικό εξοπλισμό για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους.

Μία πολιτική που θα δημιουργήσει μία ολοκληρωμένη ανάπτυξη (οικονομικά, κοινωνικά, θεσμικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά), **ισόρροπη στον χώρο και στον χρόνο και με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον.**

Που θα διασφαλίζει τους πόρους και την κοινωνική συνοχή, θα αμβλύνει τα χάσματα κέντρου – περιφέρειας /περιφερειών και παράλληλα θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για περαιτέρω αναπτυξιακή δραστηριότητα και οικονομική ολοκλήρωση των περιοχών με όρους βιωσιμότητας και αειφορίας.

Ο σχεδιασμός της ανάπτυξης και της περιφερειακής πολιτικής για την αριστερά είναι **υπόθεση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού.**

Μιας διαδικασίας **διαλόγου σε «τοπικό» και «περιφερειακό» επίπεδο, που σχεδιάζει και συνθέτει σε ένα πολιτικό σχέδιο τις «χιλιάδες στιγμές» των τοπικών κοινωνιών και ενσωματώνει την συμμετοχή, τη συναίνεση της λαϊκής βούλησης και των οργάνων της στον προγραμματισμό, σε στόχους βελτιστοποίησης της ζωής των ανθρώπων.**

Η περιφερειακή ανάπτυξη για τον ΣΥΝ είναι **άρρηκτα δεμένη με την αποκέντρωση, την ενίσχυση των αυτοδιοικητικών θεσμών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα όργανα της λαϊκής βούλησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.**

Είναι συνδεδεμένη με **ρυθμίσεις και μεταβολές στο πεδίο του κράτους, συνδεδεμένη με την μέθοδο διακυβέρνησης και την αποκέντρωση του κράτους, την ενίσχυση των περιφερειακών οργάνων με την μεταφορά εξουσιών, την δημιουργία αποκεντρωμένων θεσμών** που να την υπηρετούν (Αποκέντρωση, θεσμοθέτηση του Β' Βαθμού Αυτοδιοίκησης, άλλες θεσμικές μεταρρυθμίσεις).

2.3. Θέματα Οργάνωσης της Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για τον δημοκρατικό προγραμματισμό και για το νέο πλαίσιο διαχείρισης ΕΣΠΑ και ΕΠΑ (2007 – 2013)

Τα μεγάλα λόγια των Κυβερνήσεων Καραμανλή ήταν η επανίδρυση του κράτους και η πάταξη της διαφθοράς και διαπλοκής. Απέτυχε οικτρά και στα δύο .

Το μοντέλο διοίκησης της χώρας έχει πλήρως αποτύχει. Εκτός των συνεχών κρουσμάτων διαφθοράς και διαπλοκής, μέγιστο είναι το πρόβλημα της ουσιαστικά αποκεντρωμένης και εν τέλει αποτελεσματικής λειτουργίας της Διοίκησης..

Συνεχώς αποδεικνύεται, στις πυρκαγιές του περασμένου καλοκαιριού με τον τραγικότερο τρόπο, σήμερα με την ένταση των σκανδάλων στα θέματα διαφύλαξης της δημόσιας περιουσίας, ότι δεν υπάρχει καμία λειτουργική διασύνδεση μεταξύ κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης (Νομαρχιακής και Τοπικής) και ότι δεν παράγεται κανένα αποτέλεσμα για την προστασία και εξυπηρέτηση των πολιτών, την προστασία του δημόσιου, πολιτιστικού και φυσικού πλούτου της χώρας, όπως και την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.

Όσον αφορά τον **εθνικό και περιφερειακό προγραμματισμό**, την κατανομή και την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και υλοποίηση των προγραμμάτων έργων και δράσεων η χαοτική κατάσταση δεν φαίνεται να διορθώνεται, παρότι βρισκόμαστε στο Δ' ΚΠΣ (ΕΣΠΑ) και έχουν περάσει πολλά εθνικά και κοινοτικά προγράμματα. Το αντίθετο ο σχετικός νόμος για το νέο πλαίσιο διαχείρισης του ΕΣΠΑ και του ΕΠΑ καθορίζει μια δαιδαλώδη διαδικασία και δημιουργεί δέκα τρεις (13) Ανώνυμες Εταιρείες στις Περιφέρειες, την ΔΗΜΟΣ Α.Ε. για τους ΟΤΑ Α' βαθμού, δύο (2) Ανώνυμες Εταιρείες για διαχείριση δράσεων και υποστήριξη φορέων για την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Πρόκειται δηλαδή για ένα πλαίσιο διαχείρισης που παραγκωνίζει και αποδομεί τις κλασσικές δομές της δημόσιας διοίκησης, της τοπικής και περιφερειακής εξουσίας, ενώ ταυτόχρονα συγκροτείται η «νέα γραφειοκρατία», χωρίς κανείς να νοιάζεται για την χρησιμότητα και αποτελεσματικότητα των έργων και των προγραμμάτων που υλοποιούνται στην περιφέρεια.

Νομιμοποιείται έτσι ο συγκεντρωτισμός, η δε Αυτοδιοίκηση, οι Περιφέρειες, τα πολιτικά όργανα και οι φορείς προγραμματισμού, περιθωριοποιούνται και στερούνται της δυνατότητας να σχεδιάσουν, να προγραμματίσουν, να υλοποιήσουν και να ελέγξουν. Οι στόχοι είναι σαφείς :

Ελάχιστη σημασία δίδεται στην αποτελεσματικότητα, στον προγραμματισμό και στη διαχείριση των έργων. Για πρώτη φορά στο όνομα της ανάπτυξης και της περιφερειακής πολιτικής, η διαδικασία έχει στραγγαλίσει την ουσία, ο αναπτυξιακός προγραμματισμός υποτάσσεται όχι πλέον σε πολιτικές σκοπιμότητες αλλά σε πίνακες, σε στόχους απορροφήσεων έργων χωρίς να καταπιάνεται κανείς με το ποιοτικό αποτέλεσμα. Όσον αφορά στο σχεδιασμό, τη φυσιογνωμία και την ποιότητα των προγραμμάτων στο νέο Πλαίσιο Διαχείρισης ΕΣΠΑ – ΕΠΑ (2007-2013):

- Τα περιφερειακά προγράμματα του ΕΣΠΑ δεν προήλθαν ως αποτέλεσμα μελέτης της αναπτυξιακής προοπτικής των περιφερειών. Κυρίως ικανοποιούν τις εξαγγελίες για την συνένωση-συρραφή των

περιφερειών σε πέντε (5) διοικητικές ενότητες για την διαχείριση του ΕΣΠΑ. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει τεκμηρίωση για αυτήν την επιλογή (με ποια κριτήρια έγινε), τους επιδιωκόμενους στόχους και την αναπτυξιακή προοπτική της συνένωσης

- Κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων διαπιστώθηκε απουσία διαλόγου και μικρή συμμετοχή των φορέων-εκπροσώπων των περιφερειών, των τοπικών κοινωνιών, με εμφανή την καταστρατήγηση του δημοκρατικού προγραμματισμού ως μεθόδου σχεδιασμού και πολιτικής συναίνεσης στο σχέδιο.
- Τα προγράμματα σχεδιάστηκαν ακολουθώντας την πεπατημένη της εναρμόνισης στην τυπολογία, ενώ απουσιάζει ο σχεδιασμός μακράς πνοής για τις περιφέρειες (εργασία που απαιτεί έρευνα, κατανόηση και μελέτη των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων, καταγραφή αναγκών, ανάδειξη των προοπτικών).
- Το τομεακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» είναι εναρμονισμένο στις απαιτήσεις της νέας ΚΑΠ. Είναι αμφίβολο όμως εάν με τους πόρους που διαθέτει θα μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις στον αγροτικό τομέα και στην ελληνική ύπαιθρο. Ηδη εκθέσεις πολλών Νομαρχιών καταγράφουν μείωση του αγροτικού εισοδήματος, ενώ δεν φαίνεται αντιστρέψιμη η εγκατάλειψη γαιών και η μείωση της αγροτικής παραγωγής.

Το ανησυχητικό είναι ότι για ακόμη φορά η διαχείριση των Κοινοτικών Πόρων (επί προκειμένω το ΕΣΠΑ) τίθεται στην υπηρεσία των πολιτικών επιδιώξεων σήμερα της διακυβέρνησης της ΝΔ.

Η επιχειρηματικότητα και το επιχειρείν αποτελούν τα νέα συνθήματα των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και των επενδύσεων, με σαφή προσανατολισμό για ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Μεγάλο τμήμα των ενισχύσεων θα «περάσει» ακόμη μια φορά από την διαχείριση των τραπεζών, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις του τραπεζικού συστήματος να αυξήσει ανέξοδα τον κύκλο εργασιών του. Ως εργαλεία της αναπτυξιακής πολιτικής παραμένει ο Αναπτυξιακός Νόμος, τα Ειδικά Αναπτυξιακά Προγράμματα από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, και τέλος θεσμοθετούνται οι Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) κατά το πρότυπο των επιχειρήσεων μικτής οικονομίας. Στην ουσία μέσω των ΣΔΙΤ, σε συνδυασμό και με τις ιδιωτικοποιήσεις των δημόσιων Οργανισμών και υποδομών (π.χ. λιμάνια) επιδιώκεται με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς να φτιαχτεί ένα πλαίσιο απρόσκοπτης λειτουργίας και εξυπηρέτησης των μεγάλων συμφερόντων και να παραδοθούν σε κερδοσκοπική χρήση, πόροι της ελληνικής περιφέρειας και όχι να υποστηριχτεί η περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι προσεγγίσεις του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ-Σημεία για την περιφερειακή πολιτική και ανάπτυξη

Στο ΣΥΝ προσεγγίζουμε τα θέματα Περιφερειακής Πολιτικής, Προγραμματισμού και Διαχείρισης των Αναπτυξιακών Προγραμμάτων σε εντελώς διαφορετική βάση και με σύγχρονη αριστερή πρακτική, μεθόδους και εργαλεία εφαρμογής, όπως :

- Η αλλαγή του τρόπου σχεδιασμού του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Πρέπει να **βασίζεται στον δημοκρατικό προγραμματισμό** και να είναι ο κυρίαρχος και όχι, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα, να δρα συμπληρωματικά στα κοινοτικά προγράμματα και βέβαια να αυξηθούν οι πόροι του.
- Η **ανασυγκρότηση και ουσιαστικοποίηση των διαδικασιών του Δημοκρατικού προγραμματισμού** ως συμμετοχική πλουραλιστική διαδικασία και μεθοδολογία. Το περιεχόμενο και η πράξη του προγραμματισμού (ανάπτυξη για ποιόν και πώς).
- Ο **επανασχεδιασμός των Περιφερειών** της χώρας με κριτήρια χωροταξίας, κοινών αναπτυξιακών, κοινωνικών, πολιτιστικών χαρακτηριστικών-Διαμόρφωση σύγχρονων γεωγραφικών ενοτήτων στο ανταγωνιστικό πλαίσιο της Ευρώπης των 25.
- Ο **Αναπτυξιακός Περιφερειακός Προγραμματισμός** σε κάθε Περιφέρεια.
- Ο Επανασχεδιασμός των ΟΤΑ Α' Βαθμού και **Θεσμική κατοχύρωση του Δεύτερου Βαθμού Αυτοδιοίκησης με αιρετό περιφερειακό συμβούλιο και αιρετό περιφερειάρχη.**
- Ο **Επανασχεδιασμός της χωροθέτησης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων**-Σύνδεση της γνώσης με την παραγωγική και οικονομική διαδικασία στην περιφέρεια.
- Η **Δημιουργία φορέων σχεδιασμού και προγραμματισμού** με την μορφή **Κέντρων Προγραμματισμού της Περιφερειακής Πολιτικής και Ανάπτυξης** στην ελληνική περιφέρεια. Θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας, με ρόλο τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και στήριξη της περιφερειακής πολιτικής και ανάπτυξης.
- Δίδουμε έμφαση για τις **νέες μορφές οικονομικής ανάπτυξης και διαφοροποίησης κλάδων και περιοχών** (Έμφαση στις νέες μορφές οργάνωσης και σχηματισμών επιχειρήσεων. Ομάδες παραγωγών. Ανάπτυξη καινοτομιών και ενίσχυση της καινοτομίας. Δικτυώσεις Επιχειρήσεων και νέες μορφές συγκρότησης επαγγελματικών κλάδων. Δομές στήριξης και Κέντρα Τεχνολογίας για την Οικονομική ανάπτυξη στην περιφέρεια. Προώθηση μορφών και θεσμών ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας).

- Δημιουργία **Εθνικού Κέντρου Παρακολούθησης των Πολιτικών για τις ορεινές περιοχές.**
- Δημιουργία **Εθνικού Κέντρου Παρακολούθησης Πολιτικών** για τις Νησιωτικές περιοχές.
- Ενίσχυση και κατοχύρωση του ρόλου των Αναπτυξιακών Δομών της Αυτοδιοίκησης που σχεδιάζουν και υλοποιούν αναπτυξιακούς σχεδιασμούς των ΟΤΑ. κ.ά.

2.4. Προγραμματισμός-διαδικασίες εκτέλεσης Έργων Υποδομής & Κοινωνικού Εξοπλισμού

Οι περιορισμένοι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και του Ταμείου Συνοχής για τα έργα υποδομών καθορίζουν και τον Προγραμματισμό των μικρών και μεγάλων έργων και υποδομών, που έχει ανάγκη η ελληνική περιφέρεια για την ένταξή της σε διαπεριφερειακά δίκτυα, για άρση της απομόνωσης των λιγότερο ανεπτυγμένων και απομονωμένων περιφερειών, για επικοινωνία μεταξύ των περιοχών. Η ελληνική κυβέρνηση στην τρέχουσα περίοδο αποποιείται της υποχρέωσης υλοποίησης υποδομών και μέσα στο γενικό κλίμα στήριξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, παραπέμπει την υλοποίηση υποδομών ως εξής :

Για τα μεγάλα έργα – άνω των 200εκατ. Ευρώ – **στις Συμβάσεις Παραχώρησης των μεγάλων έργων στον ιδιωτικό τομέα και**

Για τα σχετικά μικρότερα – κάτω των 200 εκατ. Ευρώ – ιδιαίτερα κρίσιμα όμως για την ανάπτυξη αλλά και την εξασφάλιση των απαραίτητων υποδομών στην Περιφέρεια στο νέο θεσμό των **Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).**

Μεταξύ των άλλων προβλημάτων που προκύπτουν, είναι ότι ακυρώνεται ένα σημαντικό μέρος του Δημοκρατικού (περιφερειακού και τοπικού) Προγραμματισμού και ο σχεδιασμός αφήνεται στα κριτήρια επιλογής της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που δεν είναι τίποτα άλλο από τα έργα φιλέτο με την μεγαλύτερη ανταποδοτικότητα - κερδοφορία.

Η κρίση στον Προγραμματισμό και τις διαδικασίες εκτέλεσης των έργων υποδομής βαθαίνει ακόμη περισσότερο επί ΝΔ και τροφοδοτείται κυρίως από την έλλειψη δημοκρατικού σχεδιασμού και αντίστοιχης ιεράρχησης των πόρων, τον φαύλο κύκλο της αποδυνάμωσης και της μη αποκεντρωμένης λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και της μειωμένης έτσι παραγωγικότητας και ικανότητάς της, που καταλήγει στον παραμερισμό της και στην ανάδειξη ως κυρίαρχων των ιδιωτικών συμφερόντων, καθώς και από την παντελή έλλειψη ενός ολοκληρωμένου εθνικού συστήματος προδιαγραφών και ελέγχου της ποιότητας των έργων και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η Κυβέρνηση αντί να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες και νομοθετικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των παραπάνω ουσιαστικών προβλημάτων, έχει προχωρήσει σε μέτρα «παράκαμψης» των απαραίτητων διαδικασιών, αύξηση των γραφειοκρατικών ελέγχων, ενώ στα πλαίσια της πολιτικής της «δήθεν» επανίδρυσης του κράτους η Κυβέρνηση της Ν.Δ. (οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ βάπτιζαν την αντίστοιχη -αδιέξοδη επίσης πολιτική τους- εκσυγχρονισμό) συνεχίζει σταθερά και πολύμορφα την πολιτική της υποβάθμισης και της διάλυσης του Δημόσιου Τομέα :

- **Αποδυναμώνοντας** - όταν δεν καταργεί – κάθε επιτελικό και ελεγκτικό ρόλο του κράτους.
- **Περιορίζοντας και απονευρώνοντας** κάθε δυναμική και παραγωγική δραστηριότητα του .
- **Μετατρέποντας** σημαντικά τμήματα της κρατικής μηχανής μέσα από αδιαφανείς διαδικασίες σε Ανώνυμες Εταιρείες στις οποίες κυριαρχούν η ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, ο άκρατος κομματισμός, οι πελατειακές σχέσεις και η κατάργηση κάθε έννοιας αξιοκρατίας.
- **Υπογράφοντας** τις έξη (6) μεγάλες Συμβάσεις Παραχώρησης έργων συνολικού προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 12 δις € (τις έχουν εγκρίνει από κοινού στην Βουλή η Κυβερνητική πλειοψηφία και η αξιωματική αντιπολίτευση) με κοινοπραξίες μεγάλων ξένων και Ελληνικών Τεχνικών Εταιρειών (κυριαρχεί ένας ιδιαίτερα μικρός αριθμός ελληνικών εταιρειών), οι οποίες έχουν αναλάβει την κατασκευή - και στη συνέχεια την εκμετάλλευσή τους για τριάντα χρόνια - βασικών οδικών αξόνων όπως ο Βορειοδυτικός Άξονας Πελοποννήσου (Ελευσίνα - Κόρινθος - Πάτρα - Πύργος – Τσακώνα), ο Ανατολικός Άξονας Πελοποννήσου (Κόρινθος - Τρίπολη – Καλαμάτα, Αυτοκινητόδρομος), ο Ε65 (Λαμία - Γρεβενά), η Ιόνια Οδός, ο Οδικός Άξονας Ράχης Μαλιακού–Κλειδί-Ημαθίας και η Υ- ποθαλάσσια Αρτηρία Θεσσαλονίκης.

Οι συμβάσεις αυτές έχουν παραχωρηθεί με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους και σε πολύ μικρό αριθμό κατασκευαστικών επιχειρήσεων, γεγονός που δημιουργεί παρενέργειες στον υγιή ανταγωνισμό, στην επιβίωση του εργοληπτικού και επιστημονικού δυναμικού της χώρας και ενισχύει τις ολιγοπωλιακές καταστάσεις. Ο πρόσφατος υπερδιπλασιασμός των διοδίων στις Εθνικές Οδούς, είναι αποτέλεσμα της υλοποίησης των όρων αυτών ακριβώς των συμβάσεων παραχώρησης για την κατασκευή των περιφημων οδικών αξόνων. Οι εταιρείες που έχουν αναλάβει τα έργα αυτά, έχουν αρχίσει να εισπράττουν τα αυξημένα διόδια πριν ακόμη προχωρήσουν στην έναρξη των εργασιών κατασκευής τους ενώ εξαγγέλλουν ότι σύντομα θα υπάρξει και νέα αύξηση. Πληρώνουμε δηλαδή προκαταβολικά.

▪ **Εξαγγέλλοντας** την εκτέλεση πλέον των 100 πακέτων έργων, συνολικού προϋπολογισμού πάνω από 4 δις € με την μέθοδο των ΣΔΙΤ για την παράδοση άνευ όρων βασικών τομέων του Δημοσίου στην ανεξέλεγκτη επιχειρηματική δραστηριότητα του Ιδιωτικού Τομέα.

Η προώθηση σημαντικών έργων (προϋπολογισμού κάτω των 200 εκατ. ευρώ) με την μέθοδο των Συμβάσεων Παραχώρησης Ιδιωτικού Τομέα (**ΣΔΙΤ**), χωρίς μάλιστα τον παραμικρό σχεδιασμό, έχει ήδη αποδείξει ότι οι αντιδράσεις και οι ενστάσεις μας στο νόμο ήταν βάσιμες και οι φόβοι μας για διαβλητές διαδικασίες και σημαντική αύξηση του κόστους των έργων έχουν επιβεβαιωθεί πλήρως από τις πρώτες ακόμα διακηρύξεις (π.χ. πυροσβεστικοί σταθμοί, νοσοκομεία, σχολεία, φυλακές κ.λ.π.). Οι εργοληπτικές οργανώσεις προχώρησαν σε δικαστικές προσφυγές, ενώ ήδη δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα στο χώρο των Δημοσίων Έργων. Η διείδυση του ιδιωτικού τομέα σε λειτουργίες καθαρά κοινωνικού χαρακτήρα ήδη περιλαμβάνεται ακόμα και στις διακηρύξεις πρόσληψης των συμβούλων (λειτουργίες νοσοκομείων, φυλακών, σχολείων κ.ά.).

2.5. Χωροταξικός Σχεδιασμός—Ειδικά χωροταξικά—Κτηματολόγιο—Δασικοί χάρτες

Μετά το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο, που έγινε νόμος του κράτους, η Κυβέρνηση προωθεί και μάλιστα υπό μορφή ΚΥΑ τα Ειδικά Χωροταξικά σχέδια, για τα οποία έχουμε ήδη αρχίσει στο τμήμα την επεξεργασία τους για τη διαμόρφωση θέσεων πολιτικού χαρακτήρα καθώς και τη διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων από την μεριά μας για τον καθορισμό χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων, χρήσεων γης και γενικά την αναβάθμιση των χωροταξικών και πολεοδομικών πολιτικών.

Πραγματοποιήσαμε ήδη μία ενδιαφέρουσα συζήτηση στο τμήμα με θέμα **< ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ;>**, τα συμπεράσματα της οποίας συνοψίζονται ως εξής :

- Το Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο θα έπρεπε προ πολλού να αποτελεί το βασικό εργαλείο για την **Ανάπτυξη της χώρας** με κυρίαρχους στόχους την **προστασία του περιβάλλοντος - αειφορία, την κοινωνική συνοχή και την ισόρροπη κατανομή των ωφελειών.**
- Το σχέδιο που κατατέθηκε δεν έχει την πολιτική βούληση, δεν προωθεί κατευθύνσεις και ρυθμίσεις, στερείται ουσιαστικών προτάσεων για να αρθούν οι αδυναμίες του παρελθόντος και σε καμία περίπτωση δεν είναι προϊόν διαβούλευσης και συμμετοχής των φορέων και ιδιαίτερα της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης που υφίστανται τις συνέπειες και θα κληθούν να το εφαρμόσουν.

- Κύριος κορμός του παραμένει το στρεβλό πρότυπο της μέχρι σήμερα αναπτυξιακής διαδικασίας στην περιβαλλοντική και οικιστική πολιτική, στα μεγάλα δίκτυα κυρίως τα οδικά και στις υποδομές, στην περιφερειακή δομή με τις ελληνικές περιφέρειες μικρές και χωρίς αιρετά όργανα και δυνατότητα να παράξουν αναπτυξιακή πολιτική για την περιοχή τους. Στην ουσία η Ελλάδα θα εξακολουθεί να παραμένει ως μία Περιφέρεια, αφού η ουσιαστική αποκέντρωση θα εξακολουθεί να μην υπάρχει και οι αποφάσεις θα συνεχίσουν να λαμβάνονται από την Κεντρική Κυβέρνηση-Διοίκηση.
- Το ΕΧΣ ενώ τελικά εισάγει τους όρους αειφορία και ισόρροπη ανάπτυξη εντούτοις, παραμένοντας δέσμιος των νεοφιλελεύθερων πολιτικών, διαμορφώνει ένα χωρικό πρότυπο ανάπτυξης που προτάσσει τον στόχο της ανταγωνιστικότητας έναντι όλων των άλλων, αντί όπως επιβάλλεται να αντιμετωπίζει σε βάθος και να προτάσσει την ανάγκη **της προστασίας του περιβάλλοντος** και να την υποδευκνύει ως βασική συνιστώσα στην αναπτυξιακή πολιτική.
- Δεν υπάρχουν ούτε οι δείκτες που να μας δίνουν μια ποσοτική διάσταση των κρίσιμων προβλημάτων, ούτε και η πολιτική π.χ. Για την διαχείριση και προστασία των υδάτινων πόρων και του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος. Για την στρατηγική αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Για την διατήρηση, προστασία και αποκατάσταση των φυσικών οικοσυστημάτων και ιδιαίτερα μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές των δασικών οικοσυστημάτων. Για τη διαχείριση των απορριμμάτων, για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων και για τις μονάδες επεξεργασίας τους. Για την ανάδειξη και διαφύλαξη του πολιτιστικού πλούτου της χώρας.
- **Όσον αφορά στην εκτός σχεδίου δόμηση δεν υπάρχει ως αυτοτελές θέμα**, όταν στην Ελλάδα είναι η μεγαλύτερη αιτία προβλημάτων σε όλα τα επιμέρους πεδία χωροταξικής οργάνωσης και περιβάλλοντος το Εθνικό Χωροταξικό δεν περιλαμβάνει σαφείς επιλογές και χρονοδιάγραμμα για την οριστική κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης. Αλλά και για τα **μεγάλα αστικά κέντρα**, όπου παράγεται το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπομπών Αερίων του Φαινομένου του Θερμοκηπίου (ΑΦΘ), δεν διατυπώνονται προτάσεις για τη βελτίωση τις καταστάσεις, ούτε καν αυτές που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές οδηγίες.
- Τα κρίσιμα λοιπόν θέματα του χωροταξικού σχεδιασμού όπως είναι : η εκτός σχεδίου δόμηση, η αυθαίρετη δόμηση, οι πολιτικές για την βιώσιμη λειτουργία των πόλεων, η ανάγκη περιφερειακή Αυτοδιοίκησης και ουσιαστικής αποκέντρωσης τίγονται ελάχιστα, ενώ είναι χαρακτηριστική η

μεγάλη βαρύτητα που έχει ο τομέας των οδικών μεταφορών στο ΕΣΧ, με κυρίαρχους τον ΠΑΘΕ, την Εγνατία Οδό και τους έξι οδικούς άξονες που δόθηκαν στους ιδιώτες με τις συμβάσεις παραχώρησης.

- Στο εκτεταμένο κεφάλαιο των μεταφορών το σιδηροδρομικό δίκτυο, όπως και οι διασυνδέσεις του νησιωτικού και ορεινού χώρου παραμένουν στην γωνία. Δεν δίνεται σαφής προτεραιότητα στα μέσα σταθερής τροχιάς (προαστιακός, σιδηρόδρομος), δεν δίνεται η δυνατότητα συνδυασμένων μεταφορών, δεν υπάρχουν θαλάσσιοι άξονες που να συνεχίζουν τους χερσαίους άξονες ή που να αξιοποιούν κάποιους κόμβους, λιμάνια και λοιπά προς κάπου.

- Εντελώς συγκεχυμένη είναι επίσης η πολιτική του Σχεδίου για την **αγροτική ανάπτυξη, την ύπαιθρο και τη γεωργική γη**, όταν αυτά για τη χώρα μας είναι οι βασικοί οικονομικοί και ταυτόχρονα περιβαλλοντικοί πόροι, που η συνύπαρξή τους θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται και να κατευθύνεται από ένα Εθνικό Χωροταξικό Σχέδιο, που υπηρετεί την Αειφορία. Επισημαίνουμε :

- Την μεγάλη έλλειψη διαβούλευσης και συμμετοχής στη διαδικασία διαμόρφωσης του Σχεδίου των φορέων, των περιφερειακών και αυτοδιοικητικών μονάδων και γενικά της κοινωνίας των πολιτών.

- Την ασυμβατότητα με τα άλλα σχέδια και επίπεδα σχεδιασμού, ιδιαίτερα με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Σχέδια, που έχουν προηγηθεί, τους κινδύνους από τα διαμορφωμένα ειδικά χωροταξικά, που έπονται και ειδικότερα του ειδικού για τον Τουρισμό, όπως και την ισχυρή αντίθεση με το εν λόγω σχέδιο και την καταψήφιση στο Εθνικό Χωροταξικό Συμβούλιο από τους συμμετέχοντες φορείς.

- Με όλες αυτές τις αδυναμίες που έχει το προτεινόμενο ΕΧΣ και το αναπτυξιακό χωρικό πρότυπο που προτείνει, όπως και τη σημαντική έλλειψη διαβούλευσης, θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ο ΣΥΝ θα αγωνισθεί και θα διεκδικήσει μαζί με τους φορείς και τους πολίτες να αλλάξει ριζικά αυτό το προτεινόμενο πρότυπο Ανάπτυξης και Χωροταξικής οργάνωσης, και αυτός ο αγώνας θα είναι μακρύς ! (12/05/2008).

Πέρα από αυτό στο τμήμα έχοντας υπόψη, τα χρόνια και δυστυχώς επιδεινούμενα προβλήματα στο πεδίο του σχεδιασμού των πόλεων όπως τη δυσλειτουργία και αναποτελεσματικότητα του συστήματος λόγω συγκεντρωτισμού, αντιφάσεων της πολιτικής και παλινωδιών, αποσπασματικότητας και ατολμίας για μια ολοκληρωμένη θεώρηση που θα πλήττει και τα οργανωμένα, αλλά και τα μεμονωμένα πελατειακά συμφέροντα, ελλιπούς σύνδεσης σχεδιασμού /εφαρμογής μέσω συστηματικής παρακολούθησης, διαίωνιση της εκτός σχεδίου δόμησης που ανατρέπει κάθε προσπάθεια ρύθμισης του αγροτικού χώρου και της υπαίθρου κ.ά. , θα προσπαθήσουμε μέσα και

από την συνεργασία με τις τοπικές οργανώσεις και δημοτικές κινήσεις να αναδείξουμε την σημασία του χωροταξικού σχεδιασμού και ιδιαίτερα των επί μέρους πολεοδομικών ρυθμίσεων (ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ) στην οικολογική και κοινωνική θεώρηση της τοπικής ανάπτυξης.

2.6. Διαχωρισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος – Χωροταξίας από των Δημοσίων Έργων

Η δημιουργία **αυτόνομου Υπουργείου Περιβάλλοντος** αποτελεί προ πολλού για μας επιτακτικό αίτημα, για το οποίο πρέπει να διεκδικήσουμε την άμεση προώθησή του.

Έχουμε ήδη συζητήσει στο τμήμα να το εντάξουμε στις προτεραιότητες μας και σε συνεργασία με το κατεχόμενη τμήμα της Οικολογίας, με από κοινού συνεδριάσεις, ημερίδες κ.λ.π., να διαμορφώσουμε συγκεκριμένες προτάσεις για τις αρμοδιότητές του, τις δομές και την στελέχωσή του, τους φορείς στους οποίους θα στηρίζεται και ότι άλλο χρειάζεται για να μπορέσει να ανταπεξέλθει με επιτυχία στο έργο του και να μην γίνει διακοσμητικό ή για το θεαθίνα Υπουργείο, που θα βολέψει κάποιους πρώιμους οικολόγους !

Εθνικό Κτηματολόγιο - Δασικοί Χάρτες

Όσον αφορά την αναγκαιότητα του κτηματολογίου – της περιφέρειας και όχι τόσο των αστικών κέντρων όπως υλοποιείται μέχρι τώρα - και κυρίως των δασικών χαρτών, με την ορθή διαδικασία και όχι την «οριοθέτηση» που προωθείται, έγινε προφανέστατη με τραγικό τρόπο ύστερα από τις καταστροφικές φωτιές περασμένου καλοκαιριού και σήμερα και κάθε μέρα με τα σκάνδαλα της Μονής Βατοπεδίου και την τραγική ανεπάρκεια της Διοίκησης (ΚΕΔ) και της Δικαιοσύνης να προσπαθήσει τη Δημόσια Κτήση. Στο τμήμα είχαμε συμφωνήσει εξ αρχής ότι τα θέματα αυτά πρέπει να αναδειχθούν στις πρώτες σειρές τις προτεραιότητας με δράσεις για την επιδίωξη των αναγκαίων συμμαχιών με την κοινωνία των πολιτών κυρίως, για να σώσουμε τον τόπο μας και το περιβάλλον.

Ειδικότερα για το Εθνικό κτηματολόγιο και το Πρόγραμμα που τρέχει σήμερα.

Στις 17 Ιουνίου ξεκίνησε η υποβολή δηλώσεων ιδιοκτησίας για τη σύνταξη του τέταρτου προγράμματος δημιουργίας Εθνικού Κτηματολογίου. Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε με μεγάλη καθυστέρηση, εννιά χρόνια μετά το ξεκίνημα του προηγούμενου προγράμματος και περιλαμβάνει 107 Δήμους και Κοινότητες σε όλη τη χώρα.

Κατά τη σύνταξη των τριών προηγούμενων προγραμμάτων Εθνικού Κτηματολογίου αντιμετωπίστηκαν πολλά τεχνικά και νομικά προβλήματα. Παρουσιάστηκαν όμως και προβλήματα που προκλήθηκαν από

αντιδράσεις οργανωμένων και μη συμφερόντων, καθώς και ελλιπής χρηματοδότηση του έργου : Η υποβάθμιση της αναπτυξιακής διάστασης του Κτηματολογίου, αφού δεν περιλαμβάνονται οι χρήσεις γης, οι αξίες γης, οι πολεοδομικές προβλέψεις, οι αρχαιολογικοί χώροι κ.λ.π. και η ελλιπέστατη οργάνωση της τήρησης του Κτηματολογίου είναι τα προβλήματα που κληροδότησε η πρώτη φάση.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του τρέχοντος προγράμματος είναι τα ακόλουθα :

Το Τέλος : Ενώ για τα προηγούμενα προγράμματα Εθνικού Κτηματολογίου υπήρχε πρόβλεψη καταβολής ανταποδοτικού τέλους μετά την ολοκλήρωσή του. Το σχετικά μεγάλο ύψος του ανταποδοτικού τέλους στηρίζεται στην αντίληψη ότι το Κτηματολόγιο έχει στόχο την προστασία της ιδιοκτησίας και των συναλλαγών, άρα των ιδιοκτητών και υποτιμάται ο αναπτυξιακός χαρακτήρας του, άρα η δημόσια ωφέλεια.

Οι περιοχές : Έχουν ενταχθεί σχεδόν αποκλειστικά αστικές περιοχές, όπου υπάρχουν τα λιγότερα, ακόμα και ιδιοκτησιακά, προβλήματα, αντί να ενταχθούν προβληματικές, αναπτυσσόμενες, προστατευόμενες κ.λ.π. περιοχές. Αυτό γίνεται γιατί στις αστικές περιοχές υπάρχουν συγκεντρωμένα πολύ περισσότερα εμπράγματα δικαιώματα και κατά συνέπεια θα εισπραχθούν πολύ περισσότερα ανταποδοτικά τέλη.

Ο Σχεδιασμός : Στο νέο πρόγραμμα έχει αλλάξει ο σχεδιασμός το έργου, με το χωρισμό του σε τρία υποέργα. Άλλος ανάδοχος θα συντάξει τα υποβάθρα, άλλος θα συλλέξει τις δηλώσεις ιδιοκτησίας και άλλος θα εκτελέσει την κτηματογράφηση. Παράλληλα αποφασίστηκε και διαχωρίστηκε το έργο σε 13 μόνο συμβάσεις, όταν για τα προηγούμενα προγράμματα και για ίδιο πλήθος δικαιωμάτων είχαν υπογραφεί 92 συμβάσεις. Ήδη έχει εμφανιστεί το πρώτο από αυτά τα προβλήματα, που είναι η ταλαιπωρία των ιδιοκτητών κατά την υποβολή των δηλώσεων ιδιοκτησίας. Η ταλαιπωρία αυτή προέρχεται από τον περιορισμένο αριθμό των γραφείων κτηματογράφησης και την ανεπαρκή για το μέγεθος του έργου στελέχωσή τους.

2.7. Θέματα Ενεργειακής Πολιτικής

Η Κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο συνεχίζουν τις παλινωδίες των Κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ για το κρίσιμο θέμα της ρύθμισης των όρων λειτουργίας και ανάπτυξης του συστήματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, το μέλλον της ΔΕΗ τη διασφάλιση της επάρκειας ηλεκτρικής ενέργειας και της περιβαλλοντικής προσαρμογής.

Με την ενεργειακή και περιβαλλοντική πολιτική που ασκείται χρόνια τώρα, η χώρα παρουσιάζει μεγάλη εξάρτηση από το πετρέλαιο και τα ορυκτά καύσιμα και αδυνατεί να προωθήσει την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Απουσιάζει ένας **κεντρικός ενεργειακός σχεδιασμός** με ικανό χρονικό ορίζοντα και μία αποτελεσματική πολιτική και εθνικό σχέδιο, εξειδικευμένο κατά τομέα για την εξοικονόμηση ενέργειας (κτίρια, βιομηχανία, μεταφορές κ.ά.). Η ΔΕΗ, που συνθλίβεται από την κακοδιαχείριση και την αλλοπρόσκληση διαδικασία απελευθέρωσης της αγοράς, παραμένει δέσμια των μονάδων του λιγνίτη και της υπέρβασης των ρύπων, στις οποίες επιδιώκει να προσθέσει και τις επίσης ρυπογόνες μονάδες από λιθάνθρακα. Στο σύστημα αυτό οι μεγάλοι ιδιώτες επενδυτές κρατούν τις άδειες στο χέρι, δεν επενδύουν στην πράσινη ενέργεια και τελικά επενδύουν μόνο όταν εξασφαλίσουν τα πιο προκλητικά προνόμια από εκάστοτε Κυβέρνηση, την ΠΑΕ και τον Διαχειριστή του συστήματος (ΔΕΣΜΗΕ), ενώ η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ επιμένουν ακόμη ότι είμαστε σε μία υγιώς απελευθερωμένη αγορά ενέργειας. Από την άλλη πλευρά η Ελλάδα δεν μπορεί να τηρήσει τις δεσμεύσεις της απέναντι στην παγκόσμια κοινότητα – πρωτόκολλο του Κιότο – για τον περιορισμό των ρύπων και πολύ περισσότερο απέναντι στην Ε.Ε. για περαιτέρω μείωση των εκπομπών Αερίων του Φαινομένου του Θερμοκηπίου (ΑΦΘ) κατά 20% έως το 2020, 20% εξοικονόμηση ενέργειας, 20% συμμετοχή των ΑΠΕ στην κατανάλωση ενέργειας. Στα πολλαπλά αδιέξοδα της ενεργειακής της πολιτικής η Κυβέρνηση προβάλλει τις συμφωνίες των αγωγών, αβέβαιο πότε και πόσο θα ωφεληθούν ενεργειακά τη χώρα και άνοιξε τη συζήτηση για την πυρηνική ενέργεια, χαρακτηρίζοντας **ως πράσινη ενέργεια !** Όμως η πυρηνική ενέργεια δεν είναι ανανεώσιμη πηγή, παραμένει άλυτο και οδυνηρό για το περιβάλλον το πρόβλημα των πυρηνικών αποβλήτων, ενώ το κόστος της εγκατάστασης και κυρίως της ασφάλειας για τις ανθρώπινες ζωές, την καθιστά παντελώς απαγορευτική στις σεισμογενείς περιοχές, όπως η δική μας.

2.8. Αντιμετώπιση προβλημάτων–Τοπικά αναπτυξιακά προβλήματα– Σύνδεση Τμήματος με τα άλλα τμήματα του ΣΥΝ, Νομαρχιακές Οργανώσεις- Σύνδεση Επιτροπές του ΣΥΡΙΖΑ

2.8.1. Γενικά

ΟΙ Περιφέρειες της χώρας, παρά τις θυσίες του ελληνικού λαού και την υλοποίηση πολλών εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλα προβλήματα όχι μόνο για την ανάπτυξή τους και την τόνωση της απασχόλησης αλλά και για την καθημερινότητά τους στον

κοινωνικό εξοπλισμό, στις βασικές υποδομές, στα έργα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, στα έργα και μέτρα πρόληψης φυσικών καταστροφών και αποκατάστασης.

Μία από τις βασικότερες αιτίες είναι ο τρόπος σχεδιασμού του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), δρα συμπληρωματικά στα κοινοτικά προγράμματα αντί να συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο και κυρίως οι συνεχώς μειούμενοι πόροι αυτού. Αποτέλεσμα σε όλους τους νομούς της χώρας να χρονίζουν τα προβλήματα για μία σωστή διαβίωση και ποιότητα ζωής και να συσσωρεύονται νέες ανάγκες συνδεδεμένες και με την ανάγκες ανάπτυξης των παραγωγικών δραστηριοτήτων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Είναι ανάγκη λοιπόν να συσταθούν σε κάθε Νομό επιτροπές ή τμήματα και τουλάχιστον μία σε κάθε Περιφέρεια **για την Περιφερειακή ανάπτυξη—τον Σχεδιασμό και την Υλοποίηση των Υποδομών και την Προστασία του Περιβάλλοντος**, που θα συνδέονται οργανικά και ουσιαστικά με το κεντρικό τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης – Χωροταξίας και Δημ. Έργων του ΣΥΝ, ο συντονιστής και τα μέλη της γραμματείας των οποίων θα είναι μέλη του κεντρικού τμήματος και θα συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του ή δυνατόν μία φορά το μήνα.

2.8.2 Οργανωτικά και Λειτουργικά θέματα του τμήματος

Το τμήμα να λειτουργεί με ενδεκαμελή γραμματεία, της οποίας το κάθε μέλος έχει την ευθύνη ενός από τους παραπάνω (ή όσους και όπως οριστικοποιηθούν) τομείς του τμήματος και επιδιώκει :

- Επαναδραστηριοποίηση των παλιών μελών του κόμματος σχετικών με τα θέματα της επιτροπής και άνοιγμά του νέου τμήματος σε νέους συντρόφους, συναδέλφους και φίλους του χώρου, που γνωρίζουν σε βάθος ή και ενδιαφέρονται για τα θέματα που απασχολούν το τμήμα .
- Βασική επιδίωξη η σύνδεση με κάθε Νομαρχιακή οργάνωση του και η συμμετοχή μελών από την κάθε οργάνωση στο τμήμα.
- Προσπάθεια δημιουργίας αντίστοιχων με το τμήμα , τμημάτων ή επιτροπών , τουλάχιστον ένα σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.
- Προσπάθεια επικοινωνίας με άλλα τμήματα και επιτροπές του ΣΥΝ για κοινά θέματα (π.χ. οικονομικής πολιτικής, δημόσιας διοίκησης, Αυτοδιοίκησης, αγροτικής πολιτικής για θέματα οικονομικής και αγροτικής ανάπτυξης, για τον κρατικό προϋπολογισμό και το ΠΔΕ, τα ΚΠΣ, το ΕΣΠΑ κ.λ.π. της Ε.Ε., για τα ΣΔΙΤ και τις συμβάσεις παραχώρησης, για την οργάνωση των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που σχεδιάζουν και υλοποιούν τα προγράμματα).

- Επικοινωνία και αλληλοενημέρωση με τους αρμόδιους βουλευτές για το κοινοβουλευτικό έργο του ΣΥΡΙΖΑ σε θέματα της επιτροπής.
- Επικοινωνία με την Πολιτική Γραμματεία και τα υπόλοιπα όργανα του κόμματος.
- Τακτικές συνεδριάσεις - ανά 15νθήμερο αν είναι δυνατό - με συγκεκριμένη ημερήσια διάταξη και καλή προετοιμασία
- Προσπάθεια ευρύτερης ανάλυσης ενός θέματος σε κάθε συνεδρίαση με σχετική περιληπτική εισήγηση από συγκεκριμένο μέλος ώστε να διευκολύνεται η συζήτηση και η ανάπτυξη των απόψεων.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικών μεθόδων επικοινωνίας (e-mail, internet κ.λ.π.) ανάμεσα στα μέλη της επιτροπής και δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου.
- Κοινές συνεδριάσεις – π.χ. ανά δίμηνο ή τρίμηνο με το τμήμα οικολογίας και τμήμα Αγροτικής πολιτικής για αλληλοενημέρωση και συντονισμό των δράσεων.
- Κοινές συνεδριάσεις – π.χ. ανά δίμηνο με τα αντίστοιχα περιφερειακά τμήματα ή επιτροπές για αλληλοενημέρωση και συντονισμό των δράσεων. Αν κρίνεται σκόπιμο και υπάρχει θέμα στη περιοχή η συνεδρίαση θα επιδιώκεται να γίνεται στην έδρα της Περιφέρειας.
- Μετά από ένα εξάμηνο περίπου λειτουργίας του τμήματος να προγραμματισθούν περιφερειακές συσκέψεις με κύρια θέματα, εκτός από τα τοπικά αναπτυξιακά, τα θέματα του Προγραμματισμού και της διαχείρισης του ΠΔΕ, του ΕΣΠΑ 2007-2003, της οργάνωσης της Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την παραγωγή αναπτυξιακού έργου κ.λ.π.

22-09-2008

Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης

Βαγ. Αποστόλου-Υπ. Π.Γ. του ΣΥΝ - Ασημίνα Ξηροτύρη – Αικατερινάρη, Υπεύθυνη για τον Συντονισμό

Τα μέλη της Γραμματείας του Τμήματος : Στέλιος Πλιάκης, Βασίλης Τσιτσιρίγκος, Στέλιος Μπαμπάς, Νίκος Ξηρουχάκης, Σταύρος Μέντος, Θωμάς Διονύσης, Νίκος Ρόης, Θανάσης Πρέσβελος, Δήμητρα Χαλικιά, Χρίστος Σινάνης,

3. ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Εισηγητής : Χρ. Παλαιολόγος –πρώην Δημάρχου Λιβαδειά, μέλος ΚΠΕ ΣΥΝ

- Πέντε τομές για αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση και περιφερειακή ανάπτυξη.
- Με ένα πολυεπίπεδο σύστημα Διακυβέρνησης.
- Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση, ισχυροί και βιώσιμοι Δήμοι, φορολογική αποκέντρωση και διαφάνεια με κοινωνικό έλεγχο συνιστούν το νέο μοντέλο διακυβέρνησης.

3.1. Εισαγωγικά

Η κυβέρνηση μετά από παλινωδίες αρχίζει να ανοίγει σιγά- σιγά τα χαρτιά της για την διοικητική μεταρρύθμιση για την οποία δηλώνει ότι αποτελεί προτεραιότητα της.

Από αυτά που ανακοίνωσε ο υπουργός με την ομιλία του στο συνέδριο της ΕΝΑΕ και από αυτά που αφήνουν να διαρρέουν ως σενάρια στα ΜΜΕ για τα όρια των νέων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού φαίνεται η σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζει η κυβέρνηση αυτές τις αλλαγές.

Αυτά που συνάγονται ως τώρα είναι:

- Η κυβέρνηση δεν έχει κάνει καμιά σοβαρή προετοιμασία διοικητικά, χωροταξικά και οικονομικά για μια τέτοια Διοικητική Μεταρρύθμιση και το μόνο που κάνει είναι να ζητά θέσεις από ΕΝΑΕ και ΚΕΔΚΕ ως άλλοθι φοβούμενη αντιδράσεις.
- Προσεγγίζει το θέμα ως μια απλή συνένωση Νομαρχιών και Δήμων και όχι σαν μια μεταρρύθμιση με αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων από το κεντρικό κράτος προς την Αυτοδιοίκηση.
- Τα σενάρια και οι χάρτες που διαρρέουν στον τύπο για τους νέους ΟΤΑ φαίνεται να κινούνται στην κατεύθυνση μικροκομματικών σκοπιμοτήτων.
- Δεν επιλύει σοβαρά οικονομικά προβλήματα τόσο των Δήμων όσο και των Νομαρχιών με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία άσκησης βασικών αρμοδιοτήτων.
- Διατηρούνται οι σημερινές 13 κρατικές περιφέρειες και οι διορισμένοι Περιφερειάρχες με τις κρατικές περιφερειακές αρμοδιότητες και τα περιφερειακά προγράμματα ως αποκεντρωμένοι κρατικοί θεσμοί!!!
- Πάνω από τις 13 Περιφέρειες δημιούργησαν τις 5 Υπέρ-περιφέρειες (προγραμματικές αναπτυξιακές μονάδες τις ονομάζουν) με τα 5 περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα που ενέκρινε η Ευρ. Ένωση.

- Δίπλα στις 13 κρατικές περιφέρειες σκοπεύουν να συνενώσουν τις Νομαρχίες σε 16 έως 17 ΟΤΑ Β' βαθμού που θα τους ονομάσουν Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, με αρμοδιότητες λίγο σε πολύ αυτές των σημερινών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.
- Διατηρείται και καθιερώνεται και στον νέο θεσμό το σημερινό άθλιο εκλογικό σύστημα με το 42%.
- Το σημαντικότερο όμως είναι ότι καμιά συζήτηση δεν γίνεται αλλά ούτε και προβλέπεται αναδιανομή πόρων από το κεντρικό κράτος προς την Αυτοδιοίκηση.
- Φαίνεται ότι η όλη επιχείρηση που ονομάζεται διοικητική μεταρρύθμιση εντάσσεται στην λογική του περιορισμού των δημοσιονομικών πόρων προς την Αυτοδιοίκηση και του καλλίτερου και αποτελεσματικότερου έλεγχου από το ΥΠΟΙΟ.

3.2. Θέσεις που προωθούμε

Η Ελλάδα εξακολουθεί να παραμένει το πλέον συγκεντρωτικό κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι η χώρα που παρά τα τρία Κ.Π.Σ. εξακολουθεί να μη συγκλίνει με τις χώρες της Ε.Ε. των 15, να παρουσιάζει τα μεγαλύτερα προβλήματα περιφερειακής ανάπτυξης και να καταγράφει τις μεγαλύτερες περιφερειακές ανισότητες. Παρ' όλα αυτά η χώρα μας επιμένει να κρατά τις περιφέρειες πολιτικά και οικονομικά πλήρως εξαρτημένες με το διορισμένο από την κεντρική κυβέρνηση περιφερειάρχη και την άσκηση περιφερειακής πολιτικής από το ΥΠΟΙΟ.

Οι Νομαρχίες αποφιλωμένες από αρμοδιότητες και πόρους αδυνατούν να ασκήσουν οποιαδήποτε αναπτυξιακή και κοινωνική πολιτική στην ελληνική περιφέρεια. Σε ότι αφορά τους δήμους και τις κοινότητες, καθημερινά διαπιστώνουμε τη διόγκωση των προβλημάτων όλων των Καποδιστριακών δήμων, γεγονός που έχει τη ρίζα του τόσο στον μη ορθολογικό σχεδιασμό όσο και στη μη στήριξη - πολιτική, διοικητική και οικονομική - της μεταρρύθμισης του Καποδίστρια του 1997.

Η εμπειρία της προηγούμενης μεταρρύθμισης, του Προγράμματος «Ι.Καποδίστριας» είναι αποκαλυπτική. Αν και βελτίωσε κάπως τα πράγματα, εν τούτοις, απέτυχε να κάνει πράξη τον διακηρυγμένο στόχο της για ισχυρούς και αποτελεσματικούς δήμους. Ο «Καποδίστριας» εκτός του ότι σκόνηταψε, εν τη γενέσει του, σε κομματικούς και μικροκομματικούς σκοπέλους, στη συνέχεια **χωρίς στήριξη πολιτική διοικητική και οικονομική**, αντιμετώπισε τις περιοριστικές δημοσιονομικές λογικές της κεντρικής διοίκησης.

Η οικονομική αφαίμαξη της Αυτοδιοίκησης, τα γνωστά παρακρατηθέντα, κατ' άλλους υπεξαιρεθέντα, εγκαινιάστηκε με την εφαρμογή του «Καποδίστριας» και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Για το διάστημα

1998 -2002 το ποσό των παρακρατήσεων ανέρχεται στα 2.700 εκ. ευρώ. Οι μικροί δήμοι βρίσκονται σε επενδυτική απραξία εδώ και χρόνια, αφού δεν υπήρξε καμία πρόνοια για την υποστήριξή τους, έστω για να απορροφήσουν κονδύλια των ΚΠΣ.

Διαφορετικά, αλλά σημαντικά, είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στα μεγάλα οικιστικά συγκροτήματα. Προβλήματα που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες -κατανομή, άσκηση και συντονισμό τους -αλλά και τους αναγκαίους πόρους, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στα πολλά και σύνθετα προβλήματα των δύο πολεοδομικών συγκροτημάτων. Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει άμεσα, τόσο για το συμφέρον της χώρας μας, αλλά και κυρίως για το συμφέρον των πολιτών. Τώρα είναι η ώρα που η χώρα πρέπει να προχωρήσει τολμηρά σε μια ισχυρή πολιτική, οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση για τον εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό του πολιτικού και διοικητικού συστήματος. Μεταρρύθμιση που θα αποτελέσει την αφετηρία μεγάλων αλλαγών και θα συμβάλει στην αναζωογόνηση του εθνικού χώρου.

Πρώτη προτεραιότητα **είναι η οριστική διαμόρφωση των δύο επιπέδων Αυτοδιοίκησης, τοπικού και περιφερειακού**, ως μέρος του πολιτικού και διοικητικού συστήματος. Πρέπει να γίνει σαφές όμως ρητά ότι το πολιτικό - διοικητικό σύστημα ορθώνεται σε δύο πόλους, το κράτος και την τοπική - περιφερειακή Αυτοδιοίκηση. Καθένας πόλος έχει τη δική του συνταγματική υπόσταση, τη δική του θεμελίωση στη λαϊκή κυριαρχία, το δικό του χαρακτήρα. Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η ενσωμάτωση στο πολιτικό-διοικητικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν συνεπάγεται την καθιονδήποτε τρόπο ένταξη και ενσωμάτωσή της και στο κράτος.

3.3. Στα πλαίσια αυτά χρειάζονται πέντε τομείς μεταρρύθμισης για ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης με αποκέντρωση με ισχυρή Αυτοδιοίκηση.

Ο άμεσος περιορισμός του κεντρικού κράτους στο επιτελικό του ρόλο για τη χάραξη των γενικών κατευθυντήριων πολιτικών, άσκηση των αρμοδιοτήτων κρατικού χαρακτήρα με βάση τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, αλλά και άσκηση του ελέγχου νομιμότητας στους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης.

1. Η καθιέρωση της Περιφέρειας ως δευτέρου βαθμού Αυτοδιοίκησης με αιρετούς περιφερειάρχες και περιφερειακά συμβούλια είναι η τομή που πρέπει να γίνει στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της χώρας μας γιατί η περιφέρεια αποτελεί αναμφισβήτητη την κρίσιμη μονάδα προγραμματισμού και ανάπτυξης. Είναι καιρός πια η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση να αποτελέσει και στη χώρα μας τον

ισότιμο τρίτο εταίρο, στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης τριμερούς εταιρικής σχέσης των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των εθνικών κυβερνήσεων και των περιφερειακών αρχών. Αυτό σημαίνει ότι η απόδοση ουσιαστικών προγραμματικών και αναπτυξιακών αρμοδιοτήτων που μαζί με τους αναγκαίους πόρους θα δίνει την δυνατότητα αυτόνομης χάραξης και εφαρμογής περιφερειακών πολιτικών στη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση πρέπει να αποτελέσει την «κόκκινη γραμμή» για το νέο θεσμό.

Στα πλαίσια αυτά οι σημερινές Νομαρχίες μπορούν να λειτουργήσουν ως αποκεντρωμένοι δημοκρατικοί περιφερειακοί θεσμοί της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης με αιρετά όργανα και αρμοδιότητες.

2. Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση των πολεοδομικών συγκροτημάτων Αθήνας και Θεσσαλονίκης με αιρετά διοικητικά όργανα, στα οποία θα λαμβάνονται οι αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό συγκρότημα της μητροπολιτικής περιοχής, του οποίου τα προβλήματα απαιτούν μια ενιαία αντιμετώπιση. Οι βασικοί τομείς Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης θα πρέπει να είναι κυρίως: ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός, η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική πολιτική, το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής, οι μεταφορές και οι τεχνικές υποδομές, καθώς και η πολιτική πολιτικής προστασίας και ασφάλειας.

3. Οι δήμοι της Περιφέρειας θα πρέπει, μέσα από ένα νέο κύμα συνενώσεων, να γίνουν ισχυροί βιώσιμοι και αποτελεσματικοί. Βασικός όρος η επίλυση των οικονομικών προβλημάτων των δήμων.

Βασικός, ωστόσο, όρος, που η ίδια η Αυτοδιοίκηση θέτει για να ξεκινήσει και να προχωρήσει οποιαδήποτε συζήτηση για το εύρος και το είδος των αλλαγών, είναι να επιλυθούν άμεσα και οριστικά τα σημερινά σοβαρά οικονομικά προβλήματα, τα οποία ακυρώνουν ακόμη και την στοιχειώδη καθημερινή λειτουργία της. Πέραν αυτών, η όποια σοβαρή συζήτηση για μεταρρύθμιση προϋποθέτει τους εξής τρεις απαρέγκλιτους όρους :

Πρώτον, η μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να αποτελεί οργανικό τμήμα της συνολικής μεταρρύθμισης του Διοικητικού Συστήματος της χώρας.

Δεύτερον, πριν ορίσουμε τον τρόπο που θα γίνουν οι συνενώσεις – εθελοντικά ή υποχρεωτικά, πρέπει να προηγηθεί η χωροθέτηση των ορίων των νέων Δήμων με αντικειμενικά και συμφωνημένα κριτήρια.

Τρίτον, η Διοικητική Μεταρρύθμιση δεν τελειώνει με τη θεσμοθέτηση ενός μόνο νόμου. Απαιτείται ένα ενιαίο πρόγραμμα ρυθμίσεων, ενεργειών, έργων και μέτρων, για την υλοποίηση του οποίου θα

πρέπει εκ των προτέρων να διασφαλιστούν οι απαραίτητοι και αναγκαίοι πόροι.

Να συγκροτηθούν με άξονες πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, προκειμένου να εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, τις δυνατότητες παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών και αναπτυξιακών παρεμβάσεων, την ανταγωνιστικότητά τους, την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού, την προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος και τελικά τη συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο και την ισόρροπη ανάπτυξη. Σ' αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αντιμετωπισθούν τα νησιά ως πλήρως αυτοδιοικητικές μονάδες, με ισχυρές αρμοδιότητες και εξουσίες και κρατικού χαρακτήρα.

4. Σημαντικά ζητήματα όπως της αύξησης της απασχόλησης, της αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος, απαιτούν σημαντικούς δημόσιους πόρους σε μια περίοδο περιορισμού των δημοσίων δαπανών. Από την άλλη πλευρά η φορολόγηση των πολιτών έχει φθάσει σε επίπεδο που οι περαιτέρω αυξήσεις είναι αφόρητες.

Απαιτείται λοιπόν συνολική μεταρρύθμιση και εκδημοκρατισμός του φορολογικού συστήματος, με αποκέντρωση φορολογικού προϊόντος και επενδυτικών προγραμμάτων προς την Αυτοδιοίκηση, σε συνδυασμό με πόρους εξισορρόπησης και εθνικής αλληλεγγύης για τους αδύναμους Ο.Τ.Α., που η κατανομή τους να γίνεται με διαφάνεια και αντικειμενικά κριτήρια.

5. Τέλος, βασική αρχή για τη λειτουργία των αποκεντρωμένων θεσμών Αυτοδιοίκησης με διαφάνεια, κοινωνικό έλεγχο και ουσιαστική πολιτική λειτουργία είναι η αναβάθμιση του ρόλου των Περιφερειακών και Δημοτικών Συμβουλίων ως κυρίαρχων αντιπροσωπευτικών οργάνων, τα οποία **βουλεύονται και διευθύνουν** τις Περιφερειακές και Τοπικές υποθέσεις με παράλληλη ανάδειξή τους με άμεση και καθολική ψηφοφορία και εκλογικό σύστημα την **απλή αναλογική**.

Η απλή αναλογική είναι το σύστημα που εξασφαλίζει τη δημοκρατικότερη εκπροσώπηση των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων και ταυτόχρονα ενθαρρύνει και τη συμμετοχή των πολιτών στα όργανα λήψης των αποφάσεων. Σε επίπεδο Αυτοδιοίκησης η απλή αναλογική θα διευκόλυνε τις αναγκαίες διεργασίες για κοινωνική συναίνεση, θα εδραίωνε την αντίληψη της πολιτικής ευθύνης από διαφορετικές δυνάμεις καθώς και τη συμμετοχή τους στα αιρετά όργανα.

4. Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1. Γενικά Στοιχεία για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ευρίσκεται στον κεντρικό ηπειρωτικό κορμό της χώρας. Συνορεύει νότια με την Αττική, βόρεια με τη Θεσσαλία, βορειοδυτικά με την Ήπειρο και δυτικά με τη Δυτική Ελλάδα. Ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο και νοτιοδυτικά από τον Κορινθιακό Κόλπο.

4.1.1. Βασικά μεγέθη

- Έκταση 15.550 Km² (11,8% της έκτασης της χώρας).
- Ορεινές περιοχές 47,4%, Ημιορεινές περιοχές 31,8%, πεδινές 21%.
- Πληθυσμός 605.329 άτομα (αύξηση για το διάστημα 1981-2001).
- Οικονομικά ενεργός πληθυσμός 244.867 άτομα (αύξηση 24% το διάστημα 1991-2001).
- Απασχόληση : 218.686 άτομα, Ανεργία : 10,7% του Ο.Ε.Π.
- Περιφερειακό ΑΕΠ : 11.266 εκατ. Ευρώ (7,02% του ΑΕΠ της χώρας)
- Διάρθρωση ΑΕΠ : 9,7% Α-γενής τομέας, 14,5% Β-γενής τομέας, 4,8% Γ-γενής τομέας.

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει χωροταξικά κεντροβαρή ρόλο. Διασχίζεται από το μείζον μεταφορικό (οδικό και σιδηροδρομικό) δίκτυο της χώρας. Εξυπηρετείται από ένα ευρύ οδικό δίκτυο διαπεριφερειακής εμβέλειας. Χαρακτηρίζεται από μεγάλες γεωμορφολογικές διαφορές και μεταξύ των νομών και ενδονομαρχιακά, έντονες ενδοπεριφερειακές διαφοροποιήσεις στην παραγωγική εξειδίκευση και ανισότητες στον κοινωνικοοικονομικό τομέα. Χαρακτηρίζεται από έναν ιδιότυπο ενδοπεριφερειακό δυϊσμό που οφείλεται στη γεωμορφολογία της και στην υψηλή συγκέντρωση δραστηριοτήτων κατά μήκος του βασικού μεταφορικού δικτύου της χώρας. Οι διαφορές αφορούν σε ζητήματα δημογραφικής συγκρότησης, κοινωνικής συνοχής, παραγωγικής εξειδίκευσης, σύνθεσης και ύψους των εισοδημάτων.

Ο πρωτογενής τομέας

Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην οικονομία και κοινωνία της Περιφέρειας, (συμμετοχή με 9,0% στη διαμόρφωση του Περιφερειακού προϊόντος, και στην απασχόληση 20% του οικονομικώς ενεργού πληθυσμού). Επίσης συμμετέχει με 10,1% στο ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα της Χώρας, ενώ, επιπροσθέτως η συμβολή της Περιφέρειας στην εγχώρια παραγωγή ορισμένων προϊόντων, είναι σημαντικά υψηλότερη (π.χ. τομάτα, βαμβάκι, κρέας πουλερικών κ.ά.).

Η καλλιεργούμενη γεωργική γη ανέρχεται σε 3,5 εκατ. στρέμματα, εκ των οποίων οι αρδευόμενες εκτάσεις είναι το 33,3% του συνόλου. Η Φθιώτιδα καλύπτει 37,3% της γεωργικής έκτασης, η Εύβοια 28,2%, η Βοιωτία 27,9%, η Φωκίδα 5,1% και η Ευρυτανία το 1,6%.

Ο αγροτικός πληθυσμός εμφανίζει τάσεις γήρανσης (55% περίπου των αγροτών είναι ηλικίας άνω των 50 ετών). Η μέση έκταση ανά εκμετάλλευση είναι 44,2 στρέμματα, και συμπίπτει με το μέσο σύνολο της χώρας, αλλά διαφοροποιείται ουσιαστικά μεταξύ των νομών, από 52 στρέμματα για την Βοιωτία έως 19,6 στρέμματα για την Ευρυτανία. Η δομή του πρωτογενή τομέα δεν διαφοροποιείται σημαντικά από τη μέση εικόνα της χώρας, όσον αφορά την αναλογία φυτικής και ζωικής παραγωγής.

Κυριαρχούν οι ετήσιες καλλιέργειες (και μέσα σε αυτές τα σιτηρά και τα βιομηχανικά φυτά) και ακολουθούν οι μόνιμες καλλιέργειες, όπου τη σημαντικότερη παρουσία έχει η ελαιοκαλλιέργεια. Ο βαθμός εκμηχάνισης και το ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με το μέσο όρο της χώρας. Σημαντικό στοιχείο του Α-γενή τομέα είναι η έντονη ενδοπεριφερειακή διαφοροποίηση, στις γεωμορφολογικές συνθήκες και στον προσανατολισμό της γεωργικής παραγωγής:

- Η Βοιωτία εξειδικεύεται σε κηπευτικά (κυρίως τομάτα) και βαμβάκι και ακολουθούν τα δημητριακά (κυρίως σιτάρι), οι πατάτες και από τα κτηνοτροφικά προϊόντα, το αιγοπρόβειο γάλα.
- Η Φθιώτιδα εξειδικεύεται στο σιτάρι, τη τομάτα και το βαμβάκι, και ακολουθεί με διαφορά ο καπνός και το ελαιόλαδο, ενώ από τα κτηνοτροφικά προϊόντα, το γάλα.
- Η Εύβοια εμφανίζει εξειδίκευση στην καλλιέργεια της πατάτας και ακολουθεί το σιτάρι και η τομάτα, ενώ έχει πολύ σημαντική κτηνοτροφική και πτηνοτροφική δραστηριότητα.
- Στην Ευρυτανία κυριαρχεί συντριπτικά η κτηνοτροφία.
- Στη Φωκίδα κυριαρχεί η ελιά (κυρίως η βρώσιμη) το ελαιόλαδο, και πολύ αναπτυγμένη κτηνοτροφία.

Τα σημαντικότερα προβλήματα του αγροτικού τομέα είναι :

- Η υψηλή εξάρτηση από παραδοσιακές και επιδοτούμενες καλλιέργειες (βαμβάκι, καπνός).
- Η εξάρτηση από προϊόντα για τα οποία αλλάζει ριζικά το πλαίσιο υποστήριξης της Ε.Ε.
- Ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος, χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης και εκπαίδευσης των αγροτών
- Ο χαμηλός βαθμός τεχνικής υποστήριξης των αγροτών
- Η χαμηλή μεταπαραγωγική προστιθέμενη αξία της αγροτικής βιομηχανίας
- Φαινόμενα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης
- Προβληματικότητα της σχέσης των οργανωμένων δικτύων εμπορίας με τους παραγωγούς.

Ο αγροτικός τομέας επηρεάζεται, από τις πρόσφατες αλλαγές της Κ.Α.Π. και θα πρέπει να προσαρμοσθεί, άμεσα και αποτελεσματικά, στις νέες συνθήκες. Η προσαρμογή θα είναι μία επίπονη διαδικασία διότι απαιτεί ταυτόχρονο χειρισμό πολλών κρίσιμων θεμάτων όπως η αλλαγή τρόπου στήριξης του αγροτικού εισοδήματος, μείωση προστασίας και αυξανόμενη έκθεση στο διεθνή ανταγωνισμό, αυξημένες απαιτήσεις στην ποιότητα και υγιεινή των προϊόντων, σύνδεση της εισοδηματικής στήριξης με φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές κ.ά.

Εν κατακλείδι, οι προοπτικές για τον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας μπορεί να είναι θετικές, με την προϋπόθεση της άμεσης και αποτελεσματικής προσαρμογής, στο υπό διαμόρφωση νέο περιβάλλον.

ο Δευτερογενής τομέας

Η συμμετοχή της Περιφέρειας στη συνολική παραγωγή του Β-γενή τομέα της χώρας ανέρχεται στο 14,5% και κατατάσσεται τρίτη μετά την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, ενώ η συμμετοχή του τομέα στη συνολική απασχόληση είναι μόλις 5,9%. Η αναντιστοιχία στα ποσοστά συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα στο προϊόν και στην απασχόληση ερμηνεύεται από το πολύ υψηλό ποσοστό συμμετοχής εργαζομένων από την Αττική στη μεταποιητική δραστηριότητα της Βοιωτίας και Εύβοιας. Ο δευτερογενής τομέας συμβάλει κατά 44,1% στη διαμόρφωση του περιφερειακού εισοδήματος της Στ. Ελλάδας έναντι 22% στο επίπεδο της χώρας και απασχολεί το 23% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι 20,7% στο επίπεδο της χώρας. Τα μεγέθη αυτά διαφοροποιούνται στους νομούς. Στην Βοιωτία παρουσιάζεται μεγαλύτερη μεταποιητική εξειδίκευση και ο Β-γενής τομέας συμμετέχει κατά 62,6% στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Νομαρχιακού Προϊόντος, κατά 26% στον ΟΕΠ και κατά 29,4% στην απασχόληση. Οι δείκτες αυτοί για την Εύβοια είναι 41,2%, 27% και 30,9%, για τη Φθιώτιδα 24,1%, 17% και 19,8%, ενώ στον αντίποδα ευρίσκεται η Ευρυτανία με 19,1%, 20% και 22,2% και η Φωκίδα με 16,9%, 20% και 23,1%.. Υψηλή συγκέντρωση σε όρους απασχόλησης και κύκλου εργασιών εμφανίζουν οι κλάδοι 27 (Βασικά Μέταλλα), 15 (Διατροφή) και ακολουθούν οι κλάδοι 26 (Μη Μεταλλικών Ορυκτών), 25 (Ελαστικά – Πλαστικά) και 35 (Εξοπλισμός Μεταφορών). Από το 1994 ως το 2002 παρατηρείται σταθεροποίηση του ειδικού βάρους του κλάδου διατροφής και του ελαστικού – πλαστικού, μικρή μείωση του ειδικού βάρους των κλάδων εξοπλισμού μεταφορών και μη μεταλλικών ορυκτών, και αύξηση του ειδικού βάρους του κλάδου των βασικών μετάλλων. Το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανικής δραστηριότητας, αναπτύσσεται γραμμικά στον Άξονα της ΠΑΘΕ και είναι εξωγενώς προσδιοριζόμενο λόγω ισχυρής εξάρτησης από την Αττική. Είναι σημαντικό να

ενισχυθούν οι προϋποθέσεις αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων της γειτνίασης με την Αθήνα όπως, η διάχυση τεχνογνωσίας, ενίσχυση τοπικής προστιθέμενης αξίας και, κυρίως, ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης.

Ένα άλλο τμήμα της μεταποιητικής δραστηριότητας αξιοποιεί πρώτες ύλες της περιοχής και/ή παράγει για τις ανάγκες της τοπικής αγοράς (π.χ. ξύλο, μη μεταλλικά ορυκτά, μεταλλικά προϊόντα κ.λπ.).

Σημαντικό τμήμα της παραγωγής του Α-γενή τομέα το επεξεργάζεται η αγροτική βιομηχανία της περιοχής, κυρίως στον κλάδο διατροφής-ποτών και κλωστοϋφαντουργίας. Οι αγροτικές βιομηχανίες, απασχολούν περίπου το 28% της βιομηχανικής απασχόλησης και παράγουν πάνω από το 25% του βιομηχανικού προϊόντος. Υψηλή συγκέντρωση παρουσιάζουν οι υποκλάδοι Εκκοκιστήρια, Βιομηχανική Τομάτα, Παρασκευή Κρέατος, Ελαιολιβεύματα, Τυποποίηση Βρώσιμης Ελιάς, Τυροκομεία, Αλευρόμυλοι και τα Οινοποιεία. Η μεταποιητική δραστηριότητα δεν αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες της αγροτικής παραγωγής. Η αγροτική βιομηχανία στη Στ. Ελλάδα έχει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, αναβαθμίζοντας τις συνθήκες τυποποίησης συσκευασίας και της ποιότητας (π.χ. πιστοποίηση παραδοσιακών και βιολογικών προϊόντων) και της εξειδίκευσης της παραγωγής σε νέα και καινοτόμα προϊόντα υψηλής ζήτησης. Στην περιφέρεια καταγράφονται σημαντικά κοιτάσματα βωξίτη, σιδηρονικέλιο, αλλά και ορυκτών, κυρίως μάρμαρο (παραγωγή στις 5 σημαντικότερες περιοχές της χώρας. Τέλος, ο κατασκευαστικός τομέας έχει σημαντικό ειδικό βάρος στην περιοχή.

Ο Τριτογενής τομέας

Στον Γ-γενή τομέα παράγεται το 46,9% του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος (Α.Π.Π.), ενώ το ειδικό του βάρος είναι μεγάλο και σε όλους τους Νομούς, με εξαίρεση ίσως το Νομό Βοιωτίας όπου κυριαρχεί η παρουσία του δευτερογενή τομέα, ο οποίος επηρεάζεται εξωγενώς, λόγω γειτνίασης, από την Αττική. Οι τομείς αιχμής του Γ-γενή τομέα που προγραμματίζονται στον αγροτικό τομέα, είναι το εμπόριο των αγροτικών εισροών-προϊόντων, η τεχνική-συμβουλευτική υποστήριξη των αγροτών, και ο εναλλακτικός τουρισμός (αγροτουρισμός, πολιτιστικός, ορεινός κ.λπ.) και η παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών στήριξης της τουριστικής δραστηριότητας-εξυπηρέτησης επισκεπτών.

Οι κοινωνικές και τεχνικές υποδομές

Οι κοινωνικές και τεχνικές υποδομές στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κρίνονται επαρκείς.

Προβλήματα εντοπίζονται σε ζητήματα άρδευσης σε διάφορες περιοχές, καθώς και στο δευτερεύον οδικό δίκτυο του ορεινού χώρου (κυρίως στους Νομούς Εύβοιας, Ευρυτανίας και Φωκίδας).

Δείκτες Ευημερίας των Περιφερειών

ΑΕΠ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ % ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΧΩΡΑΣ									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2006 ευρώ	% ΕΕ27 2006
1 ΑΤΤΙΚΗΣ	126,3	127,2	130,1	131,0	133,0	136,0	136,6	26.212	133,0
2 ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	110,9	115,5	110,7	110,5	108,4	106,2	107,6	20.645	104,8
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	19.194	97,4
3 ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	116,5	116,1	112,7	114,6	106,5	98,0	96,3	18.475	93,8
4 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	89,5	87,9	85,4	85,1	84,0	87,6	89,6	17.204	87,3
5 ΚΡΗΤΗΣ	92,6	91,6	93,7	91,1	89,4	85,1	82,1	15.754	79,9
6 ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	86,1	84,3	82,5	80,6	81,7	80,9	80,9	15.535	78,8
7 ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	82,8	79,3	82,3	81,3	79,8	80,2	80,8	15.501	78,7
8 ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	77,0	77,6	77,4	79,9	78,1	76,6	75,7	14.529	73,7
9 ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	89,2	92,9	89,9	87,0	81,2	77,7	75,5	14.499	73,6
10 ΗΠΕΙΡΟΥ	77,9	77,9	76,3	75,4	76,7	71,3	69,7	13.373	67,9
11 ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	70,4	72,1	69,0	73,5	69,1	68,6	69,1	13.261	67,3
12 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	72,6	71,9	68,7	68,5	69,0	65,9	65,2	12.506	63,5
13 ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	69,5	68,0	66,4	66,3	63,0	61,3	60,2	11.548	58,6

ΑΕΠ % ΑΕΠ χώρας							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	100	100	100	100	100	100	100
1 ΑΤΤΙΚΗΣ	44,9	45,3	46,3	46,6	47,6	48,8	49,2
2 ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	14,7	14,5	14,2	13,9	14,1	13,9	14,0
3 ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	5,7	5,9	5,6	5,6	5,5	5,3	5,4
4 ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	5,2	5,3	5,2	5,4	5,2	5,1	5,0
5 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,7	4,8
6 ΚΡΗΤΗΣ	5,0	5,0	5,1	5,0	4,9	4,6	4,4
7 ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	4,6	4,5	4,4	4,4	4,2	4,0	4,0
8 ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	4,0	4,0	3,8	3,8	3,8	3,6	3,5
9 ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	3,2	3,2	3,1	3,1	2,9	2,7	2,6
10 ΗΠΕΙΡΟΥ	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,2	2,2
11 ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2,2	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1
12 ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1,7	1,8	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5
13 ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2

Συνολικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εκατ. ευρώ				Επενδύσεις στη βιομηχανία (ορυχεία- μεταλλεία, μεταποίηση, ενέργεια), εκατ.ευρώ			
	2004	2005	% συνολικών		2004	2005	% συνολικών
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	45.198	46.541	100	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.239	5.626	100
1 Αν. Μακεδονία και Θράκη	2.576	2.083	4,48	1 Αν. Μακεδονία και Θράκη	278	653	11,60
2 Κεντρική Μακεδονία	6.464	3.952	8,49	2 Κεντρική Μακεδονία	793	714	12,69
3 Δυτική Μακεδονία	1.520	1.460	3,14	3 Δυτική Μακεδονία	216	142	2,53
4 Θεσσαλία	2.930	2.721	5,85	4 Θεσσαλία	254	246	4,38
5 Ηπειρος	1.579	1.363	2,93	5 Ηπειρος	74	44	0,79
6 Ιόνια νησιά	733	1.006	2,16	6 Ιόνια νησιά	25	131	2,33
7 Δυτική Ελλάδα	2.832	1.924	4,13	7 Δυτική Ελλάδα	190	188	3,35
8 Στερεά Ελλάδα	3.572	2.469	5,30	8 Στερεά Ελλάδα	798	352	6,26
9 Πελοπόννησος	2.087	2.942	6,32	9 Πελοπόννησος	496	846	15,04
10 Αττική	16.000	18.471	39,69	10 Αττική	1.771	1.278	22,72
11 Βόρειο Αιγαίο	786	1.550	3,33	11 Βόρειο Αιγαίο	29	117	2,08
12 Νότιο Αιγαίο	1.153	2.948	6,33	12 Νότιο Αιγαίο	92	662	11,77
13 Κρήτη	2.966	3.652	7,85	13 Κρήτη	222	252	4,48

Δείκτες Ευημερίας των Περιφερειών

		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ						
		2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	15,1	15,0	16,6	16,6	18,1	14,2	12,1
2	ΗΠΕΙΡΟΥ	11,7	11,4	11,8	11,2	11,5	9,8	10,0
3	ΑΝΑΤ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	9,0	10,5	10,5	13,2	11,9	11,0	9,7
4	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	10,7	10,7	9,4	12,5	10,6	9,5	9,6
5	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	14,7	10,8	9,7	12,8	10,9	9,2	9,4
6	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	11,6	14,7	11,8	8,7	9,3	8,8	9,1
7	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	9,8	10,1	11,9	11,4	8,5	11,2	9,0
8	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	11,1	11,5	10,3	12,2	11,1	9,3	8,9
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	11,4	10,3	9,7	10,5	9,9	8,9	8,3
9	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7,4	9,8	8,0	9,3	10,3	9,4	7,9
10	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	12,9	11,5	10,7	9,9	9,5	8,2	7,8
11	ΑΤΤΙΚΗΣ	12,0	9,3	8,8	9,1	8,8	8,3	7,6
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	9,7	8,2	8,8	9,1	8,7	7,7	7,5
13	ΚΡΗΤΗΣ	7,4	8,7	7,4	7,7	7,1	7,0	5,3

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ, ευρώ				
	2005	2006	% μέσου όρου χώρας	
1	ΑΤΤΙΚΗΣ	18.288	20.221	150,1
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	12.152	13.469	100,00
2	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	11.434	12.839	95,32
3	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	11.095	12.619	93,69
4	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	10.002	11.083	82,29
5	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	9.505	10.701	79,45
6	ΗΠΕΙΡΟΥ	8.944	10.381	77,08
7	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	9.398	10.070	74,77
8	ΚΡΗΤΗΣ	8.636	9.907	73,55
9	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	8.019	9.332	69,29
10	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	8.014	8.947	66,43
11	ΑΝΑΤ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	7.793	8.708	64,65
12	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	7.400	8.007	59,44
13	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	7.103	7.888	58,56

ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΑΝΑ 100 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ		
	2006	2007
1	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1,77
2	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1,83
3	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1,51
4	ΚΡΗΤΗΣ	1,29
5	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1,26
6	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1,08
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	1,13
7	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1,28
8	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	0,93
9	ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	1,09
10	ΗΠΕΙΡΟΥ	0,96
11	ΑΤΤΙΚΗΣ	1,00
12	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	0,97
13	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0,56

ΦΥΣΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ/1000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ		
	2005	2006
1	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2,82
2	ΚΡΗΤΗΣ	2,28
3	ΑΤΤΙΚΗΣ	1,25
4	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1,01
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	0,24
5	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	-0,61
6	ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	-0,64
7	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	-1,04
8	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	-1,18
9	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	-1,23
10	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	-2,09
11	ΗΠΕΙΡΟΥ	-2,22
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	-2,69
13	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	-3,45

ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΝΑ 1000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ		
	2005	2006
1	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	71,43
2	ΚΡΗΤΗΣ	67,95
3	ΑΝΑΤ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	62,14
4	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	61,59
5	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	61,05
6	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	58,60
7	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	59,50
8	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	58,61
9	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	58,15
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	57,72
10	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	55,00
11	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	55,57
12	ΑΤΤΙΚΗΣ	53,21
13	ΗΠΕΙΡΟΥ	52,53

4.2. Η περιφέρεια στην Δ' Προγραμματική Περίοδο 2007-2013

Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας που τίθενται από τους προγραμματισμούς της κυβέρνησης για την περίοδο 2007 – 2013 συγκροτείται σε τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας και είναι:

Άξονας : Υποδομές & υπηρεσίες προσπελασιμότητας Στερεάς Ελλάδας.

Στοχεύει σε στρατηγικό επίπεδο και με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, στην ομογενοποίηση του οικονομικού χώρου της Περιφέρειας και επομένως την αντιστροφή του δυϊσμού που υφίσταται στο εσωτερικό της.

Άξονας : Αειφόρος ανάπτυξη & ποιότητα ζωής Στερεάς Ελλάδας.

Στοχεύει στη διασφάλιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην Περιφέρεια και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Άξονας : Ψηφιακή σύγκλιση & επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας.

Στοχεύει στην προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογίας για την ενσωμάτωση τους στον παραγωγικό ιστό ως μόνιμων κινήτρων ανάπτυξης – αναβάθμισης – ανταγωνιστικότητας, την επίτευξη της ικανότητας για ενσωμάτωση των καταλληλότερων τεχνολογιών και τη δημιουργία ενός συστήματος προώθησης της καινοτομίας.

Άξονας : Τεχνική υποστήριξη εφαρμογής Επιχειρησιακού Προγράμματος Στ. Ελλάδας.

Στοχεύει στην υποστήριξη του σχεδιασμού, εφαρμογή, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Επιχειρησιακού προγράμματος.

4.3. Οι θέσεις της Νομαρχιακής Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Βοιωτίας

Εισηγητής : Χρ. Πολύμερος - Γρ. Ν.Ε. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

Ο Νομός Βοιωτίας συνορεύει στα νότια με το νομό Αττικής βρέχεται από τον Ευβοϊκό και Κορινθιακό κόλπο. Η απόσταση του κέντρου της περιοχής από την πρωτεύουσα και την πολύ μεγάλη αγορά της, είναι μικρή. Η Βοιωτία βρίσκεται στον άξονα του εθνικού και διεθνούς οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Η περιοχή παρουσιάζει μια σειρά προβλήματα που συσσωρεύτηκαν και είναι αποτέλεσμα, του μοντέλου ανάπτυξης που επέβαλαν οι κυβερνήσεις του δικομματισμού. Πιο αναλυτικά επισημαίνουμε τα προβλήματα στην περιοχή της Βοιωτίας :

1. Οι Ορεινές περιοχές

- γήρανση του πληθυσμού και η εγκατάλειψη και ερήμωση των ορεινών περιοχών
- προβλήματα οδικής και συγκοινωνιακής απομόνωσης
- ελλείψεις υποδομών στους οικισμούς
- μη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων

2. Οι Αγροτικές περιοχές

- Κρίση παραδοσιακών τομέων της οικονομίας στον πρωτογενή τομέα και στη μεταποίηση
- Εποχικότητα στην απασχόληση
- γήρανση του πληθυσμού
- ελλείψεις σε βασικές υποδομές και υπηρεσίες
- ανεπαρκείς συγκοινωνιακές συνδέσεις και προβλήματα υποδομών –διακίνησης προϊόντων
- ελλείψεις στην προβολή, προώθησης τουριστικού προϊόντος και ποιότητας προσφοράς υπηρεσιών

3. Οι Βιομηχανικές περιοχές

- Κρίση παραδοσιακών κλάδων μεταποίησης- χαμηλή ανταγωνιστικότητα.
- Σοβαρά προβλήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον
- Χαμηλό επίπεδο τεχνολογικού εκσυγχρονισμού & Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης εργατικού δυναμικού
- Μεγάλος αριθμός εργαζομένων απειλούνται με ανεργία

4. Τα Αστικά κέντρα

- Υψηλό ποσοστό ανεργίας παρά την έντονη βιομηχανική δραστηριότητα
- Ελλείψεις σε επίπεδο ποιότητας και εκσυγχρονισμού προσφερόμενων υπηρεσιών, ελλείψεις ποιότητας τουριστικού προϊόντος

- Κρίση παραδοσιακών τομέων της οικονομίας στον πρωτογενή τομέα και τη μεταποίηση
- Περιβαλλοντικές πιέσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Γενικότερα **επισημαίνουμε** την απίστευτης έκτασης οικολογική επιβάρυνση του Ν. Βοιωτίας. Ο Νομός Βοιωτίας είναι (ίσως) σήμερα ο πιο επιβαρυνμένος οικολογικά της χώρας.

Οι Δυνατότητες...Ο νομός διαθέτει μεγάλες δυνατότητες και πλεονεκτήματα όπως.

- Γεωγραφικά και συγκοινωνιακά πλεονεκτήματα (γειτνίαση με Αττική).
- Πλούσιους φυσικούς πόρους, ορυκτό πλούτο, δασικό κεφάλαιο, ποικιλία πρωτογενούς παραγωγής.
- Έντονη βιομηχανική και μεταποιητική δραστηριότητα, χαρακτηριστικά τοπικά προϊόντα
- Πολιτισμικό περιβάλλον με δυνατότητες εναλλακτικής τουριστικής ανάπτυξης (περιοχές φυσικού κάλλους, ύπαρξη σημαντικών πολιτισμικών μνημείων)

Οι προοπτικές....

Από την ανάλυση των στοιχείων που συνθέτουν το παραγωγικό περιβάλλον της Βοιωτίας προκύπτει το συμπέρασμα ότι στην περιοχή υπάρχουν οι συνθήκες, που ευνοούν την ανάπτυξη τοπικών και βιολογικών προϊόντων με την παράλληλη ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Ιδιαίτερα τοπικά προϊόντα θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν με ονομασία προέλευσης και να διαθέτουν εμπορική ονομασία που να είναι συνδεδεμένη με το νομό. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης του πληθυσμού σ' αυτές της εναλλακτικές μορφές παραγωγής μπορεί να αποτελέσει παράλληλα ανάπτυξη και βελτίωση του οικονομικού επιπέδου των κατοίκων της, ενώ θα συμβάλλει και στις διαδικασίες προβολής και διαφήμισης της περιοχής. Η Βοιωτία διαθέτει ένα σημαντικό πολιτισμικό περιβάλλον (πλείστα μνημεία Μυκηναϊκής, Κλασσικής και Βυζαντινής εποχής) σε συνδυασμό με περιοχές φυσικού κάλλους που μπορεί να αποτελέσουν το πρωτογενές υπόβαθρο για ανάπτυξη του αγροτουρισμού και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, την σύγχρονη και δόκιμη για την περιοχή μορφή τουριστικής ανάπτυξης. Η ύπαρξη σημαντικών προορισμών όπως οι Δελφοί, η Αράχοβα, το Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού, στα όρια του νομού και η γειτνίαση με το λεκανοπέδιο σε συνδυασμό με τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, τις επικρατούσες κλιματολογικές συνθήκες δίνουν τη δυνατότητα **συγκράτησης διερχόμενου τουρισμού** με ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού (εντάσεως εργασίας) που σχετίζονται με:

- τον οργανωμένο αθλητισμό, αγροτουρισμό, κατασκήνωση, ορειβασία, εναλλακτικός τουρισμός
- Οργάνωση ειδικών μορφών τουρισμού (περιήγηση σε θρησκευτικά και πολιτισμικά μνημεία κ.α.).

4.4. Οι θέσεις της Νομαρχιακής Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Εύβοιας

Εισηγητής : Γ. Ακριώτης – Γρ. Ν.Ε. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Εύβοιας

Η θέση της Εύβοιας στο σύγχρονο ελληνικό χώρο—Αθήνα, Νότια Ελλάδα, Ευβοϊκός-Αιγαίο

- Η Εύβοια ενώνει τη Στερεά και την Αττική με το κέντρο του Αιγαίου
- Ο Ευβοϊκός ενώνει Μαγνησία, Φθιώτιδα, Βοιωτία, Αττική και Εύβοια (Να ξεκινήσουμε με τη διαμόρφωση θέσεων για τις οδικές, θαλάσσιες, σιδηροδρομικές συγκοινωνίες και μεταφορές)
- Ο Ευβοϊκός ρυπαίνεται από αστικές, αγροτικές και βιομηχανικές πηγές (βλ πρόσφατη καταδίκη ΕΑΒ, Μαΐλης, ΕΛ-ΛΑΝ, Βιολέξ, για ρύπανση Ασωπού, ΛΑΡΚΟ κλπ)

Ο δικομματισμός υπεύθυνος για τη σημερινή κατάσταση του νομού

- Χαρακτηριστικά παραδείγματα δικομματικού σχεδιασμού και υλοποίησης αντιαναπτυξιακών ενεργειών (Απαξίωση κοιτασμάτων λευκολίθου, Σκάνδαλο μεγίστης Λαύρας στη Σκύρο, Διόδια Σχηματαρίου, απαξίωση ΑΠΕ και ειδικά αιολικής ενέργειας στο πληθυσμό της Καρυστίας)

Τα κύρια προβλήματα που απαιτούν μια νέα κατεύθυνση για τη λύση τους

- Αυξανόμενη απορύθμιση της αγροτικής παραγωγής εξ αιτίας των υδροβόρων καλλιεργειών και της νιτροποίησης των εδαφών. Λειψυδρία και ποιότητα νερών
- Ενεργειακή εξάρτηση, ενεργειακή ζήτηση και ρύπανση
- Γήρανση πληθυσμού συνολικά.
- Ποιότητα ζωής στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο
- Φούσκα επενδύσεων στις οικοδομές, μείωση οικοδομικής δραστηριότητας
- Έλλειψη στο νομό μεγάλων βιομηχανικών επενδύσεων τα τελευταία 25 χρόνια
- Αποδόμηση του οικολογικού συστήματος (εξαφάνιση ειδών, απορύθμιση λειτουργιών)
- Διεύρυνση πληθυσμιακής έκθεσης σε καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες κ.α)
- Διεύρυνση πληθυσμιακής έκθεσης σε νοσήματα (AIDS,φυματίωση, καρδιοαγγειακά, κακοήθεις όγκοι)

Η Ποιότητα ζωής και η αειφορία στο κέντρο του προγράμματός μας

- Επικέντρωση της πολιτικής μας στον άνθρωπο, με την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, την καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και φτώχειας και την εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Ανταπόκριση στις ανάγκες των τωρινών γενεών χωρίς να διακυβεύεται η δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύπτουν τις ανάγκες τους, τόσο στο νομό όσο και στη χώρα.
- Διασφάλιση της δυνατότητας των πολιτών να ασκούν τα δικαιώματά τους όσον αφορά την

πρόσβαση στις πληροφορίες και στη δικαιοσύνη. Υποστήριξη των δυνατοτήτων διαβούλευσης και συμμετοχής σε όλους τους ενδιαφερομένους και τις σχετικές ενώσεις.

- Ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων. Καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Ενημέρωση των πολιτών σχετικά με την επίδρασή τους στο περιβάλλον και τις εναλλακτικές δυνατότητες που διαθέτουν για να προβούν σε βιώσιμες επιλογές.
- Ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου και της κοινωνικής ευθύνης των πολιτών και των επιχειρήσεων
- Προώθηση της συνοχής μεταξύ των πολιτικών μας και μεταξύ των δράσεων που διεξάγονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Προώθηση της ενσωμάτωσης εκτιμήσεων οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα στις διάφορες πολιτικές, κατά τρόπο ώστε να είναι συνεπείς και αλληλοενισχυόμενες
- Περιορισμός των κλιματικών αλλαγών και του κόστους των συνεπειών στην κοινωνία & περιβάλλον
- Διασφάλιση ότι τα συστήματα μεταφορών ανταποκρίνονται στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις ανεπιθύμητες επιπτώσεις τους στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον
- Προώθηση αειφόρων μεθόδων κατανάλωσης και παραγωγής, κατευθύνοντας την κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη εντός των ορίων αντοχής των οικοσυστημάτων και αποσυνδέοντας την οικονομική ανάπτυξη από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.
- Βελτίωση της διαχείρισης και αποφυγή της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, αναγνωρίζοντας την αξία των υπηρεσιών του οικοσυστήματος
- Προαγωγή της καλής δημόσιας υγείας-Βελτίωση της προστασίας από κινδύνους & απειλές της υγείας
- Δημιουργία κοινοτήτων κοινωνικής ένταξης με συνυπολογισμό της αλληλεγγύης μεταξύ και εντός των γενεών. Εξασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών ως προϋπόθεση διαρκούς προσωπικής ευημερίας
- Υπεράσπιση των δικαιωμάτων, της ποιότητας ζωής των οικονομικών μεταναστών και προσφύγων

Οι πολιτικοί μας στόχοι για το νομό

- Προώθηση κινηματικών πρωτοβουλιών για την Ποιότητα Ζωής στο νομό
- Εκλογή βουλευτή στις ερχόμενες Εθνικές εκλογές
- Διευρυμένη εκπροσώπηση του κόμματος στις ερχόμενες εκλογές ΟΤΑ

4.5. Προτάσεις-Θέσεις του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Ευρυτανίας για μια νέα αναπτυξιακή προοπτική του νομού Ευρυτανίας

Εισηγητής : Γρ. Ν.Ε. ΣΥΝ Ευρυτανίας

Την τελευταία δεκαπενταετία στην Ευρώπη κυριάρχησε ο Νεοφιλελευθερισμός με την πλήρη αποδοχή του από τις σοσιαλιστικές ομάδες της Ε.Ε. και στην Ελλάδα από το ΠΑΣΟΚ. Φυσικά την ίδια πολιτική εφαρμόζει και η Ν.Δ. Έτσι το κοινωνικό κράτος και οι κοινωνικές κατακτήσεις σχεδόν εξαφανίστηκαν. Η πολιτική που εφαρμόστηκε μέχρι σήμερα διευρύνει τις ανισότητες και όξυνε τις αντιθέσεις σε όλη την Ελλάδα, τις έκανε όμως κραυγαλέες στις λεγόμενες προβληματικές και μειονεκτικές περιοχές. Εδώ, πέρα από την κεντρική αντίληψη ότι οι περιοχές αυτές είναι χαμηλής προτεραιότητας, κυριάρχησαν και στρεβλές διαχειριστικές αντιλήψεις και πρακτικές σε όποιες αναπτυξιακές προσπάθειες έγιναν. Πρακτικές και αντιλήψεις που τουλάχιστον στην Ευρυτανία αποδεικνύουν την πλήρη ταύτιση των δύο μεγάλων κομμάτων, τόσο στην ανυπαρξία μακρόπνοου σχεδιασμού, όσο και στην καθαρά διαχειριστική αντιμετώπιση των προβλημάτων, με μοναδικό σκοπό και στόχο την κομματική διατήρηση και συντήρηση. Έτσι, παρά τις όποιες τομεακές πολιτικές που εφαρμόστηκαν τα τελευταία 25 χρόνια, με χρήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρυτανία παραμένει απομονωμένη, χωρίς στοιχειώδεις υποδομές, χωρίς πρόγραμμα ολοκληρωμένης ανάπτυξης και το χειρότερο χωρίς όραμα. Παλιότερα, οι κυβερνήσεις προσπαθούσαν να μας πείσουν ότι η περιοχή μας ήταν καταδικασμένη αφού δεν είχε παραγωγικούς πόρους και άρα δεν είχε μέλλον. Αργότερα ανακάλυψαν τις δυνατότητες των ορεινών όγκων, την σπουδαιότητά τους, την οικολογική σημασία τους, τα πολιτιστικά μνημεία και τα υγιεινά προϊόντα που παράγουν. Πως αυτά συμβιβάζονται με την απεριόριστη κυριαρχία των μεταλλαγμένων προϊόντων στις απελευθερωμένες αγορές και την πλήρη παράδοση στα ιδιωτικά κεφάλαια; Μήπως με την ιδιωτικοποίηση του περιβάλλοντος, με τη διαχείριση – εκμετάλλευση των φυσικών καλλονών της Ευρυτανίας από αχαλίνωτους επενδυτές βρεθούμε τελικά σε ένα νέο καθεστώς ιδιόμορφης φεουδαρχίας; Αυτό δεν σημαίνει η παράδοση του τομέα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στους επενδυτές που ήδη πουλάνε μεταξύ τους τις «καπαρωμένες» θέσεις τέτοιων έργων που εξασφάλισαν άδειες; Τι και ποιος εγγυάται ότι δεν θα συνεχιστεί η κατασπατάληση των κονδυλίων, που αντί για πραγματικές επενδύσεις σε αναπτυξιακούς τομείς, εξυπηρετούν την πελατειακή και κομματική προσπάθεια αυτοσυντήρησης και αυτοτροφοδότησης που συνηθίσαμε να βλέπουμε μέχρι τώρα;

Ό,τι γίνεται έρχεται συνήθως ουρανοκατέβατο και κομματιαστό. Δεν υπακούει σε κανένα όραμα, δεν στοχεύει στην δημιουργία παραγωγικού ιστού. Την ευθύνη για όλα αυτά έχει τόσο η κυβέρνηση, όσο και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Εμείς θέλουμε να έχουμε και έχουμε όραμα για τον τόπο μας και πιστεύουμε ότι κάτω από μια διαφορετική αντίληψη για την περιοχή μας, σταδιακά, αυτή μπορεί να βγει από την καθοδική πορεία και μάλιστα με μια αξιοζήλευτη ποιότητα ζωής, όπως συμβαίνει σε άλλες παρόμοιες περιοχές της Ε.Ε. Πιστεύουμε ότι για να ξαναζωντανέψει αυτός ο τόπος πρέπει να στήσουμε παραγωγικό ιστό πάνω σε σύγχρονες και ισχυρές βάσεις. Οι προτάσεις μας στηρίζονται στους άξονες:

- Πρωτογενής τομέας (Γεωργία- Κτηνοτροφία-Δασοπονία-Εξόρυξη)
- Βιομηχανία – Βιοτεχνία – Επαγγελματίες
- Τουρισμός – Πολιτισμός
- Παιδεία
- Υποδομές – Υπηρεσίες

1. Πρωτογενής τομέας

Γεωργία – Κτηνοτροφία

Κύρια χαρακτηριστικά του νομού μας στον τομέα αυτό είναι οι μικρές μονάδες και η έλλειψη ντόπιων ζωοτροφών. Οι μονάδες αυτές μπορούν να γίνουν αποδοτικές μόνο αν στραφούν στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων ποιότητας και ονομασίας προέλευσης. Για την επιτυχία των παραπάνω απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αξιοποίηση όλων των τοπικών πόρων (εγκαταλειμμένη γη, βοσκότοποι) έτσι ώστε να αποδίδουν το περισσότερο δυνατό χωρίς να υποβαθμίζονται. Παράλληλα είναι αναγκαία η συνεχής εκπαίδευση, ενημέρωση και υποστήριξη των αγροτών μας καθώς επίσης και η έρευνα για όλων των ειδών τα προϊόντα , από την παραγωγή και την τυποποίησή τους ως την προώθησή τους στην εσωτερική και διεθνή αγορά. Τέτοια προϊόντα μπορούν να είναι ζωοκομικά (κρέατα, τυριά κ.λ.π.), το μέλι, τα κάστανα, τα καρύδια, τα φασόλια, τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, το μούρο κ.α.. Δράσεις που θα μειώσουν το κόστος παραγωγής και θα αυξήσουν τις αποδόσεις είναι ο μηχανικός εξοπλισμός, η βελτίωση των βοσκοτόπων και η οργάνωση διαχείρισής τους, ο εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας σε συνδυασμό με αντιδιαβρωτική προστασία.

Για την υλοποίηση των παραπάνω πρέπει να λειτουργήσουν σε συνδυασμένη δράση ιδιώτες, ομάδες παραγωγών, συνεταιρισμοί, δήμοι και εταιρίες.

Δασοπονία

Πρόκειται για σημαντικό κλάδο της τοπικής οικονομίας που μπορεί και πρέπει να αποτελεί αναπτυξιακό τομέα και μηχανισμό αναδιανομής του εισοδήματος υπέρ του ορεινού πληθυσμού. Ταυτόχρονα το δάσος είναι ο σημαντικότερος πόρος για τη διατήρηση και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και χώρος άσκησης πολλών δραστηριοτήτων του εναλλακτικού τουρισμού.

Οι δασοπονικοί στόχοι για την περιοχή μας πρέπει να είναι:

- Η προστασία του δάσους και του φυσικού περιβάλλοντος
- Έργα προστασίας εδαφών, περιαστικά δάση, έργα αναψυχής, βελτίωση δασικού δικτύου
- Ενίσχυση δασικής παραγωγής με επιδότηση δασεργατών, όπως συμβαίνει με άλλα προϊόντα.
- Ορθολογική ανάπτυξη λοιπών δασικών πόρων, όπως η θήρα, η αλιεία ορεινών υδάτων και εκτροφή ψαριών, διαχείριση θαμνώνων, παραγωγή καλλωπιστικών φυτών και δέντρων (αποξηραμένα, Χριστουγεννιάτικα κ.α.)
- Κήρυξη προστατευόμενων περιοχών (Πανταβρέχει, Τρύπα Αγραφιώτη, Μαύρη Σπηλιά) και διερεύνηση για τη δυνατότητα ίδρυσης εθνικού δρυμού στον Κρικελοπόταμο, στο Ασπρόρεμα, στη Φτέρη στα Παλούκια ή αλλού.

Εξόρυξη ορυκτών

Σε μερικές περιοχές αξιόλογο οικονομικό πόρο μπορεί να αποτελέσει η εξόρυξη μαρμάρου-δομικών λίθων, στους δήμους Απεραντίων και Ασπροποτάμου, σε υποβαθμισμένες εκτάσεις που θα αποκαθίσταται.

2. Βιομηχανία – Βιοτεχνία – Επαγγελματοβιοτέχνες

- Αμεση επαναλειτουργία του πριστηρίου στη Φουρνά από το κεντρικό ταμείο γεωργίας και δασών με στροφή στην κατεύθυνση κατασκευών κατάλληλων για χώρους αναψυχής (πάγκοι-τραπέζια-παιχνίδια) και αποδέκτες τις δασικές υπηρεσίες, του Δήμου κ.λ.π., στην κατασκευή λυόμενων σπιτιών για εξοχικά, σεισμόπληκτους και δασικά χωριά.
- Χορήγηση ενισχύσεων από εθνικούς πόρους για την ίδρυση μικρών οικογενειακών βιοτεχνιών επεξεργασίας ξύλου, πέτρας, τυποποίησης αρωματικών φυτών και άλλων προϊόντων. Οι έως τώρα επιχορηγήσεις της Ε.Ε. δεν επαρκούν. Το κύριο μειονέκτημά τους είναι το ότι ουσιαστικά απευθύνονται σ' αυτούς που ήδη έχουν σχηματισμένο κεφάλαιο και πρόσβαση στο πιστωτικό σύστημα. Πρέπει να περάσουμε από την σποραδική εφαρμογή, στη καθολική ενίσχυση τοπικών επιχειρήσεων με επάρκεια πόρων και μακροπρόθεσμη πολιτική. Το ότι ο νομός μας παραμένει εκτός του κεντρικού οδικού

δικτύου της χώρας δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την δυνατότητα ανάπτυξης βιομηχανικών – βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, υπάρχουν όμως πολλά αναξιοποίητα περιθώρια.

- Ανάπτυξη των ΑΠΕ με χωροταξικό σχεδιασμό σύμφωνα με την πραγματική δυνατότητα του περιβάλλοντος και την διατήρηση ανέπαφου του τοπίου, κυρίως από αξιόπιστους τοπικούς φορείς. Όχι στις ανεξέλεγκτες διαθέσεις των κρατικοδιδαιτών «νταβατζήδων» για μαζική κατάληψη όλων των κορυφών και όλων των ποταμών.

3. Τουρισμός – Πολιτισμός

Ο τουρισμός αναδεικνύεται τελευταία στον σημαντικότερο ίσως τομέα της Ευρυτανίας εφ' όσον βρισκόμαστε στο κέντρο της χώρας, διαθέτουμε τοπία απaráμιλλης ομορφιάς, καθαρό και παρθένο φυσικό περιβάλλον. Όσες επενδύσεις έγιναν, απέδωσαν άμεσα και ικανοποιητικά (χιονοδρομικό κέντρο, αγροτουριστικές μονάδες, μνημεία), παρά την κακοδιαχείριση και την μη υποστήριξη από παράλληλα οργανωμένη παραγωγή τοπικών προϊόντων.

Στην Ευρυτανία ταιριάζουν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού επειδή βασίζονται ακριβώς στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της ντόπιας πολιτιστικής παράδοσης και έτσι ελαχιστοποιούνται οι τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της γρήγορης τουριστικής ανάπτυξης, όπως είναι το κοινωνικό κόστος (αντιγραφή αρνητικών προτύπων) και περιβαλλοντική επιβάρυνση από υπερφόρτωση. Με τον εναλλακτικό τουρισμό αυξάνεται η ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού για την προστασία της φύσης και τη διατήρηση της παράδοσης. Ο αριθμός δε των επισκεπτών δεν γίνεται υπερβολικός και συμβαδίζει με την σταδιακή ανάπτυξη της υποδομής (καταλύματα, καταστήματα). Κάθε τόπος έχει κάτι να πει και η Ευρυτανία κουβαλάει τη δική της μεγάλη ιστορία.

Τα Κοκκάλια, το Καστράκι, τα Μοναστήρια, τα Άγραφα, τα γιοφύρια, τα πανηγύρια. Όλα αυτά και άλλα πρέπει να γίνουν γνωστά, να μελετηθούν και να αναδειχτούν. Άμεσα να δημιουργηθεί αρχαιολογική υπηρεσία στο νομό, να αξιοποιηθούν οι λίγοι παραδοσιακοί οικισμοί που απέμειναν και να δημιουργηθούν κέντρα παραδοσιακής διαβίωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Ο τουρισμός και ο πολιτισμός να συνυπάρξουν σε ένα αρμονικό «πάντρεμα».

Αλλωστε και οι Ευρυτάνες πρέπει να γνωρίσουν τον τόπο τους.

4. Παιδεία

Οι διάφορες μεταρρυθμίσεις που έγιναν δημιούργησαν ανισότητες σε βάρος των μαθητών των περιφερειακών σχολείων και εκμηδένισαν τις ευκαιρίες μόρφωσης και εισαγωγής τους στα ΑΕΙ και ΤΕΙ

της χώρας. Η άρση των ανισοτήτων αυτών είναι δύσκολη στην εποχή του έντονου ανταγωνισμού, των ιδιωτικών σχολείων και των ιδιαίτερων μαθημάτων, ιδίως στα περιφερειακά σχολεία των χωριών.

Προτείνουμε η Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση να βασιστεί σε λιγότερα, μεγαλύτερα και καλύτερα εκπαιδευτικά κέντρα, την παραμονή των μαθητών στα σχολεία μετά το τέλος του υποχρεωτικού ωραρίου, την εκεί σίτισή τους και την διεξαγωγή δωρεάν φροντιστηριακών μαθημάτων επιτόπου πριν την επιστροφή τους στα σπίτια. Επίσης προτείνουμε ειδική ποσόστωση σε παιδιά τέτοιων περιοχών για εισαγωγή τους σε σχολές ΑΕΙ και ΤΕΙ σχετικές στο γνωστικό αντικείμενο με την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών και τα επαγγέλματα της υπαίθρου.

5. Υποδομές – Υπηρεσίες

Ο Ευρυτάνας πρέπει να υποστηριχθεί από τους κρατικούς φορείς που δεν είναι σε καλή κατάσταση αφού το προσωπικό τους είναι ελάχιστο. Επείγει η στελέχωση όλων των υπηρεσιών και η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής. Ιδιαίτερη μέριμνα χρειάζεται ο τομέας υγείας αφού όσο και αν βελτιώθηκε το νοσοκομείο Καρπενησίου ο υπόλοιπος Νομός στερείται υπηρεσιών υγείας. Το νοσοκομείο όσο και το Κέντρο Υγείας Φραγκίστας πρέπει να στελεχωθούν με μόνιμο προσωπικό. Φροντίδα χρειάζονται οι άποροι ηλικιωμένοι που ζούνε απομονωμένα στα χωριά τους με την επέκταση των δυνατοτήτων του γηροκομείου στο μέγεθος των αναγκών ή δημιουργία νέου και προγραμμάτων τύπου «Βοήθεια στο Σπίτι». Πρώτη προτεραιότητα για τη διατήρηση και την ανάπτυξη του Νομού είναι η κατασκευή Εθνικού οδικού δικτύου που θα τον συνδέσει με την υπόλοιπη Ελλάδα καθώς και η συμπλήρωση και αναβάθμιση του επαρχιακού δικτύου. Άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος των απορριμμάτων με οργάνωση της ανακύκλωσης και την κατασκευή Χώρου Υγειονομικής Ταφής.

Στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη όλης της Ευρυτανίας και όχι μόνο κάποιων περιοχών.

Δεν έχουμε την πολυτέλεια να φύγει οποιοσδήποτε απ' την περιοχή αλλά θέλουμε και να γυρίσουν Ευρυτάνες που φύγανε αλλά να έρθουν και άλλοι που δεν είναι από εδώ, θέλουν όμως να ζήσουν και να δημιουργήσουν έξω απ' τις απάνθρωπες πόλεις. Γι' αυτό πρέπει να υπάρξουν προγράμματα με κίνητρα οικιστικής και επαγγελματικής εγκατάστασης στην Ευρυτανία, ώστε να γίνει πράξη η αποκέντρωση. Μετά το ξεφούσκωμα της φούσκας των νεοφιλελεύθερων ιδεοληψιών πιστεύουμε ότι η πρότασή μας αποτελεί την αριστερή πρόταση για την αειφορική πραγματική οικονομία για περιοχές με τα χαρακτηριστικά του Νομού Ευρυτανίας.

4.6. Οι Προτάσεις-Θέσεις του ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ για την ανάπτυξη της Φθιώτιδας

Εισηγητής : Ν.Ε. Φθιώτιδας ΣΥΝ

Χαρακτηριστικά Νομού Φθιώτιδας

Έκταση: 4.468 τ.Κm, στο κέντρο της ηπειρωτικής Ελλάδας, σημαντικός συγκοινωνιακός κόμβος που συνδέει τη Βόρεια και Νότια Ελλάδα (ΠΑΘΕ, σιδηροδρομική γραμμή και μελλοντικοί οδικοί άξονες Ε65, Λαμίας-Καρπενησίου- Αργινίου και Λαμίας-Άμφισσας- Αντίριο). Επίσης, διαθέτει λιμάνια για θαλάσσιες μεταφορές που χρειάζονται έργα υποδομής και αναβάθμισης.

Πληθυσμός: 178.700 κάτοικοι (απογραφή ΕΣΥΕ 2005) , από τον οποίον ο αγροτικός πληθυσμός είναι 82.000 και ο αστικός 96.700 περίπου.

Πρωτεύουσα: Λαμία, έδρα της Περ. Στερεάς, διοικητικό-εμπορικό κέντρο (πληθ. 58.600 κάτοικοι).

Διοικητική Διάρθρωση: αποτελείται από 23 Δήμους και 2 Κοινότητες (Παύλιανης, Τυμφρηστού).

Φυσικά χαρακτηριστικά: Διαθέτει πλούσιο γεωγραφικό ανάγλυφο και ποικιλία πλουτοπαραγωγικών πηγών, όμορφα δάση στους ορεινούς όγκους (Εθνικός Δρυμός Οίτης- περιοχή NATURA 2000), 120 χλμ. ακτογραμμής με τουριστικά θέρετρα στο Μαλιακό όπου εκβάλλει ο Σπερχειός ποταμός (Δέλτα Σπερχειού, περιοχή NATURA 2000), καλλιεργήσιμες εκτάσεις στις πεδιάδες Δομοκού, Ξυνιάδας, Γοργοποτάμου και την κοιλάδα του Σπερχειού, αναξιοποίητες ιαματικές πηγές, ορυκτό πλούτο με κοιτάσματα σιδηρονικελίου (ΛΑΡΚΟ), βωξίτη και λατομικά προϊόντα

Ιστορία-πολιτισμός: Κατοικείται συνεχώς από τους προϊστορικούς χρόνους, λίκνο των Αμφικτυόνων, πατρίδα του Ηρακλή, του Αχιλλέα, του Αθανάσιου Διάκου αλλά και κάστρο της αντιφασιστικού αγώνα του ΕΛΑΣ και πατρίδα του Άρη Βελουχιώτη με πλήθος αρχαιολογικών μνημείων και ιστορικών τοποθεσιών (ιστορικό τρίγωνο: Θερμοπύλες, Αλαμάνια, Γοργοπόταμος).

Παραγωγικές δραστηριότητες: Ο πρωτογενής τομέας (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία), παράγει το 16% του ΑΕΠ του Νομού και απασχολεί το 19% του ενεργού πληθυσμού, με φθίνουσα πορεία. Στον Δευτερογενή Τομέα παράγεται το 24% του ΑΕΠ και απασχολείται το 17% του ενεργού πληθυσμού κυρίως στον κλάδο της μεταποίησης και στον **τρίτογενή τομέα** παράγεται το 60% του ΑΕΠ και απασχολείται το 52% του ενεργού πληθυσμού στις διοικητικές υπηρεσίες, στο εμπόριο, την οικοδομική δραστηριότητα και τον τουρισμό.

Τ.Ε.Ι. Λαμίας : Λειτουργεί από το 1994 και έχει 7.500 φοιτητές περίπου. Αποτελείται από 2 σχολές και 7 τμήματα στις επιστήμες τεχνολογίας και υγείας και 2 παραρτήματα του Καρπενησίου με τμήμα

Δασοπονίας και Άμφισσας με τμήμα Τουριστικών Επαγγελμάτων και σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας και υποχρηματοδότησης.

Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας: ιδρύθηκε το 2003 και λειτουργεί με προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή. Το 2004 λειτούργησε στη Λαμία το πρώτο Τμήμα Πληροφορικής με εφαρμογές στην Βιοϊατρική και το 2005 το δεύτερο τμήμα Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης με έδρα τη Λειβαδιά. Παρά τις κατά καιρούς δεσμεύσεις για καινούργια τμήματα και ανάπτυξη, 5 χρόνια μετά παραμένει συρρικνωμένο χωρίς βασικές υποδομές, μόνιμο διδακτικό προσωπικό και με απόφοιτους χωρίς επαγγελματικά δικαιώματα.

Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας : Παρά την αναβάθμιση των υποδομών υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις σε εξοπλισμό, ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό που κάνουν προβληματική τη παροχή δημόσιων υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους της περιοχής. Η απαξίωση του Νοσοκομείου εντάσσεται στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς για εμπορευματοποίηση της υγείας και τη διευκόλυνση των ιδιωτών.

Κυριώτερα Προβλήματα

Οι προοπτικές για το μέλλον της περιοχής μας είναι δυσοίωνες σαν αποτέλεσμα των νεοφιλελεύθερων πολιτικών των κυβερνήσεων του δικομματισμού και την απουσία μιας ριζοσπαστικής και διεκδικητικής Τ.Α. Η Φθιώτιδα όμως και η Περιφέρεια Στερεάς με πλασματικά στοιχεία είναι εκτός στόχου 1 του Δ Κοινοτικού Πλαισίου στήριξης ενώ ο προγραμματισμός για τα μειωμένα ποσά του ΕΣΠΑ 2007-2013 ουσιαστικά δεν έχει ξεκινήσει ακόμα. Συγκεκριμένα επισημαίνουμε:

- Τα σοβαρά προβλήματα φτώχειας, ανεργίας ιδιαίτερα για τους νέους και αποβιομηχάνισης με απολύσεις εργαζομένων
- Την έλλειψη σωστού προγραμματισμού, ελλείψεις και καθυστερήσεις στην εκτέλεση των απαραίτητων έργων υποδομής, απώλειες πολύτιμων πόρων και αναπτυξιακών ευκαιριών
- Την αδιαφορία και έλλειψη ελέγχου για τις δυσμενείς επιπτώσεις των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και τις προστατευόμενες περιοχές
- Την δραματική μείωση του αγροτικού εισοδήματος στη γεωργία και κτηνοτροφία σαν αποτέλεσμα της νέας ΚΑΠ και της κυβερνητικής πολιτικής
- Τα προβλήματα επιβίωσης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (σημαντικό αριθμός επιχειρήσεων κλείνουν ετησίως) που πλήττονται από την ακρίβεια, την ανεξέλεγκτη εξάπλωση των πολυκαταστημάτων, τη φοροεπιδρομή και την επίθεση στα ασφαλιστικά τους δικαιώματα

▪ Η Φθιώτιδα και η Λαμία είναι απούσες από τους Ειδικούς πόλους Ανάπτυξης και το Ειδικό Χωροταξικό για τον Τουρισμό με εξαίρεση την γενικόλογη υπαγωγή των ορεινών όγκων στις τουριστικά αναπτυσσόμενες περιοχές.

Οι Αναπτυξιακές Δυνατότητες/μέτωπα αντίστασης

Πιστεύουμε ότι είναι άμεση ανάγκη για την εκπόνηση ενός **στρατηγικού σχεδίου Ανάπτυξης** με δημοκρατικό προγραμματισμό με αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Νομού και διεκδίκηση πόρων από την κεντρική εξουσία για την υλοποίηση του. Επιδιώκουμε την ανάπτυξη της Φθιώτιδας με όρους **οικολογικούς και κοινωνικούς**. Ειδικότερα προτείνουμε τα παρακάτω:

▪ Ανάπτυξη του **οικοτουρισμού** με αξιοποίηση των ορεινών όγκων, του **ιαματικού** και θεραπευτικού τουρισμού, ήπια τουριστική ανάπτυξη της παραθαλάσσιας ζώνης στο Μαλιακό κόλπο με παράλληλη προστασία των δασικών, υδάτινων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων

▪ Ανάδειξη των **ιστορικών χώρων Θερμοπύλες, Γοργοπόταμος, Αλαμάνα**, δημιουργία Μουσείου και Διεθνούς Συνεδρίου για την Εθνική Αντίσταση.

▪ **Προστασία και ανάδειξη των περιοχών NATURA 2000** (Εθνικός Δρυμός Οίτης, πλατανοδάσος και Δέλτα Σπερχειού) που έχουν αφεθεί στην τύχη τους με άμεση και ουσιαστική λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης, των προστατευόμενων περιοχών. Μέτρα ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις από την κατασκευή των μεγάλων έργων.

▪ **Κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής.** Ολοκλήρωση του ΠΑΘΕ, με παράπλευρο δίκτυο, του σιδηροδρόμου και του Ε65, κατασκευή των κόμβων ΠΑΘΕ-πορθμείο Γλύφας, του κόμβου Ξηριώτισσας στη Λαμία, αναβάθμιση των λιμανιών της περιοχής, των δευτερευόντων οδικών αξόνων Λαμίας-Καρπενησίου- Αग्रινίου και Ανατολικής πρόσβασης σήραγγας Τυμφρηστού και Λαμίας-Άμφισσας-Αντίρριου, παράκαμψης Δομοκού- Πουρναρίου, αντιπλημμυρικά και αρδευτικά έργα

▪ **Ριζική στροφή στην ασκούμενη αγροτική πολιτική** και άμεσα μέτρα στήριξης των μικρών και μεσαίων αγροτών και κτηνοτρόφων που θα εντάσσονται σε ένα στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης, έργα υποδομής και εγγείων βελτιώσεων, καταπολέμηση των καρτέλ, έλεγχο της ψαλίδας τιμών παραγωγού-καταναλωτή, στροφή στη βιολογική γεωργία και σε προϊόντα ονομασίας προέλευσης.

▪ **Μέτρα στήριξης των μικρομεσαίων** επιχειρήσεων και κοινωνική πολιτική για στήριξη των ανέργων και των οικονομικά ασθενέστερων.

- Ουσιαστική αναβάθμιση του **Πανεπιστημίου Στερεάς** με ίδρυση νέων τμημάτων και σχολών, υποδομές και μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό. Η λειτουργία και η ερευνητική του δραστηριότητα του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ Λαμίας μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής ιδιαίτερα σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας
- Ορθολογική Διαχείριση και προστασία των **Υδάτινων πόρων**. Η περιοχή παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα επάρκειας νερού και μόλυνσης των υδάτινων πόρων, προβλήματα που θα επιταθούν στο μέλλον, όπως επισημάνθηκε στο πρόσφατο συνεδριο για τους υδ' λατινους πόρους στους Δελφούς.
- Χωροθέτηση και άμεση **κατασκευή ΧΥΤΑ** και **βιολογικών καθαρισμών** στο Νομό., προβλήματα για τα οποία υπάρχουν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις με αποτέλεσμα σοβαρές επιπτώσεις για το περιβάλλον, την υγεία και κίνδυνο υπέρογκων προστίμων από την ΕΕ.
- Λειτουργία των βιομηχανιών εντός **οργανωμένων ΒΙΠΕ**, με υποδομές και ανάληψη από τους επιχειρηματίες του περιβαλλοντικού κόστους. Έργα υποδομής στη ΒΙΠΕ Λαμίας που θα πρέπει να λειτουργεί σαν αυστηρά ΒΙΠΕ χαμηλής όχλησης.
- Είμαστε αντίθετοι στο ενδεχόμενο δημιουργίας **ρυπογόνου λιθανθρακικής μονάδας** παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στη επιβαρυνμένη περιβαλλοντικά Λάρυμνα αλλά και οπουδήποτε στην Ελλάδα καθώς και στην επέκταση του λιμανιού Λάρυμνας, έργο που εντάσσεται στα σχέδια αυτά.
- Να βρεθεί λύση για τη ασφαλή χερσαία εναπόθεση της **σκουριάς της ΛΑΡΚΟ** που μολύνει με τοξικά απόβλητα το Β. Ευβοϊκό και να παρθούν μέτρα για να μετριασθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στην περιοχή από την λειτουργία της ΛΑΡΚΟ, τις αμμοβολές και τα παράνομα ιχθυοτροφεία.
- Είμαστε αντίθετοι στην προσπάθεια της **ΕΛΜΙΝ Α.Ε** να επεκτείνει τις μεταλλευτικές της δραστηριότητες **εξόρυξης Βωξίτη στην Οίτη** και συμπαραστεκόμαστε στον αγώνα των κατοίκων της περιοχής στον αγώνα τους να προστατεύσουν το δάσος και τον Εθνικό Δρυμό από την ολοκληρωτική καταστροφή και να προωθήσουν μια ήπια τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή τους.
- Εκφράζουμε την αντίθεση μας στην δημιουργία **μεγάλης τουριστικής μονάδας με γήπεδα γκολφ που** προωθείται στον Έξαρχο Λοκρίδας, στηρίζοντας την προοπτική της βιώσιμης και ισόρροπης τουριστικής ανάπτυξης. Ο Νομάρχης και ο Περιφερειάρχης πατώντας στην άγνοια των κατοίκων κάνουν ότι περνάει από το χέρι τους για να παρακάμψουν τα προβλήματα (αποχαρκτηρισμοί 12.000 στρ. δασικών εκτάσεων, οικοδομικές υπερβάσεις, κίνδυνος ερημοποίησης σε μια περιοχή που

αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας) για να εξυπηρετήσουν τον επενδυτή αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

▪ Καλούμε τους κατοίκους να αντιδράσουν αποφασιστικά στο **χαράτσι των διοδίων**, βάρη που η Κυβέρνηση της ΝΔ μαζί με το ΠΑΣΟΚ με τις **συμβάσεις παραχώρησης** του οδικού δικτύου που ψήφισε στη Βουλή φορτώνει στις πλάτες των πολιτών προς όφελος των κατασκευαστικών εταιρειών. Στο Ν. Φθιώτιδας προβλέπονται 5 σταθμοί διοδίων (!) **και υποχρεωνόμαστε στην καταβολή υπέρογκων ποσών με διπλή χρέωση για τις μετακινήσεις μας μέσα στο Νομό**. Για μια ακόμα φορά οι καθησυχαστικές διαβεβαιώσεις του ΠΕΧΩΔΕ και του Νομάρχη Φθιώτιδας -ότι δεν πρόκειται να μπουν διόδια προ της ολοκλήρωσης των έργων- αποδεικνύονται ψεύτικες και παραπλανητικές αφού οι εταιρείες **άρχισαν να εισπράττουν τα διόδια πριν ολοκληρωθούν τα έργα του ΠΑΘΕ και πριν κατασκευαστούν παράπλευροι δρόμοι όπως υποχρεούνται**.

4.7. Οι θέσεις της Νομαρχιακής Επιτροπής ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Φωκίδας

Εισηγητής : Α.Κοίβαρης- Γρ. Ν.Ε. ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ Φωκίδας

Γενικά στοιχεία για την Φωκίδα

Η Φωκίδα γεωγραφική περιοχή και νομός της Στερεάς Ελλάδας βρίσκεται ανάμεσα στην Αιτωλοακαρνανία, Ευρυτανία, Φθιώτιδα και Βοιωτία. Έχει περί τις 44.000-45.000 κατοίκους με πρωτεύουσα την Άμφισσα, έκταση 2.120 τετραγωνικά χιλιόμετρα και 12 συνολικά δήμους.

Εναλασσόμενο γεωμορφολογικά τοπίο, προικισμένο από τη φύση με την ομορφιά των αντιθέσεων. Περήφανα, ψηλά, ιστορικά βουνά (Γκιώνα, Παρνασσός, Βαρδούσια, Οίτη) και υπέροχες παραλίες που βρέχονται από τον Κορινθιακό Κόλπο. Σημαντική η παρουσία της στα γράμματα, τις τέχνες, καθώς και στους αγώνες του ελληνισμού με πιο πρόσφατο και λαμπρό τον αγώνα της Εθνικής Αντίστασης κατά της γερμανοϊταλικής κατοχής. Ένας νομός που πλησιάζει στο παρά πέντε του τελικού μαρασμού, από τους τελευταίους της χώρας από πλευράς ανάπτυξης.

Ανεργία, φτώχεια, γήρανση του πληθυσμού, νιάτα φευγάτα, παντοδυναμία και ασύδοτη λειτουργία των μεταλλευτικών εταιριών, ανεξέλεγκτη ρύπανση του περιβάλλοντος και παντελής έλλειψη αναπτυξιακών προτάσεων συνθέτουν το σημερινό σκηνικό και προδιαγράφουν δυσοίωνα το μέλλον.

Υπαίτιοι

Οι δεξιάς και δεξιόστροφες πολιτικές των δύο μεγάλων κομμάτων έχουν σαν αποτέλεσμα το σημερινό χάλι της Ελληνικής Περιφέρειας και της Φωκίδας ειδικότερα, την οποία διαφέντεψαν άλλοτε ένας-ένας κι άλλοτε και οι δύο μαζί τα τελευταία 30-35 χρόνια από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα.

Προβλήματα που χρειάζονται προοδευτικές λύσεις αριστερής έμπνευσης και λογικής

Σοβαρό πρόβλημα αποτελεί η γήρανση του πληθυσμού, η αποχώρηση της νεολαίας. Χαρακτηριστικά είναι τα νούμερα. Σε 91 πόλεις και χωριά έχουμε 35 δημοτικά (περί τα 10 έχει Άμφισσα-Ιτέα) 10 Γυμνάσια (3 Δήμοι χωρίς Γυμνάσιο) και 6 Λύκεια (οι μισοί Δήμοι χωρίς Λύκειο) με μαθητές από 6 έως 18 ετών 3.600 δηλ. κάτω του 8% του πληθυσμού. Αφαιρέστε τα παιδιά των μεταναστών για να αντιληφθείτε το μέγεθος του προβλήματος και τις επιπτώσεις του στην ανάπτυξη του Νομού.

- Μεγάλη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος σε όποιο χώρο κάνουν εξορύξεις βωξίτη οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στα βουνά της Φωκίδας (S & B και ΔΕΛΦΟΙ-ΔΙΣΤΟΜΟ) με υποβάθμιση, ακόμα και περιοχών NATURA, και αποτυχία (;;) επαναφοράς-αποκατάστασης του περιβάλλοντος ακόμα και μετά δεκαετίες από το κλείσιμο των νταμαριών. Σε πολλά σημεία έχουμε σεληνιακά τοπία, που

φαίνονται όταν φύγει κανείς από το εθνικό-επαρχιακό οδικό δίκτυο και βαδίσει νομαρχιακούς και δημοτικούς δρόμους.

- Η ρύπανση του Κορινθιακού κόλπου είναι δεδομένη και ευρείας κλίμακας. Για τη σωτηρία του Κορινθιακού το Φλεβάρη φέτος έγιναν κινητοποιήσεις φορέων και πολιτών ώστε να μη γίνει σκουπιδοτενεκές ενεργειακών αποβλήτων. Σε ημερίδα που οργάνωσε το Κ.Π.Ε. Αμφισσας στις 19/2/2008 μας εξήγησαν αρμόδιοι επιστήμονες ότι, εξ αιτίας της ρύπανσης από τα εργοστάσια αλουμίνας, ο Κορινθιακός δέχεται τεράστιους όγκους ρύπων που θα τον είχαν μετατρέψει σε νεκρή θάλασσα αν δεν διέθετε το βάθος των 950-1000 μ. που έχει.

- Η Φωκίδα βιώνει έναν ιδιόμορφο οδικό αποκλεισμό. Και οι 4 οδικές προσβάσεις της προς τα εθνικά οδικά δίκτυα είναι κακοσχεδιασμένες απαρχαιωμένες και δυσχεραίνουν την πρόσβαση ανθρώπων και εμπορευμάτων σε αστικά κέντρα και τις κεντρικές οδικές αρτηρίες.

Χρειάζονται άμεσα βελτιώσεις και επαναχαράξεις (Θερμοπύλες-Άμφισσα-Ιτέα-Αντίρριο), Παράκαμψη Δελφών-Αράχωβας (Άμφισσα-Λειβαδειά), σοβαρές βελτιώσεις (Ιτέα-Δεσφίνα-Λιβαδειά).

- Παράλληλα με την οδική αναβάθμιση απαιτείται δημιουργία εμπορευματικού σταθμού στην Ιτέα και σύνδεση του λιμανιού με σιδηροδρομικό δίκτυο που θα συμβάλλει στην αποσυμφόρηση του λιμανιού της Πάτρας και πιθανά θα αξιοποιήσει τη Μαρίνα της Ιτέας, όπου έπεσαν 3,5 δις. δραχμές και λιμνάζουν αναξιοποίητα.

- Η βρώσιμη ελιά «ΑΜΦΙΣΣΗΣ» χαρακτηρισμένο ΠΟΠ (Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης) εξαρτά την περαιτέρω βιωσιμότητά της, μεταξύ των άλλων, από την άρδευση του ελαιώνα 1.000.000 περίπου ελαιοδένδρων, η οποία σήμερα είναι ανεπαρκέστατη.

Είναι επιτακτική ανάγκη να βρεθεί λύση. Επιστήμονες κύρους προτείνουν τις υποθαλάσσιες αναβλύσεις από υπόγειους ταμιευτήρες που υπάρχουν σε ασβεστολιθικούς σχηματισμούς που έχουμε άφθονους στη Φωκίδα. Υπάρχει προηγούμενο (μοναδικό παγκόσμια) στο Κιβέρι Αργολίδας, το νερό του οποίου έχει σώσει το κάμπο της Αργολίδας και του Ναυπλίου.

- Λειτουργία της ΒΙ.ΠΕ Άμφισσας, που χρόνια τώρα στενάζει στις δικομματικές συμπληγάδες.
- Στον τομέα του Τουρισμού χρειάζονται προσεκτικές ενέργειες ώστε να αποφύγουμε την «τουριστική αξιοποίηση» των ξενοδοχείων- μεγαθήριων και του μαζικού τουρισμού και να στρέψουμε το ενδιαφέρον μας στη δημιουργία υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, ορειβατικός, συνεδριακός, αθλητικός και χειμερινός τουρισμός) με δημιουργία φιλικών στο περιβάλλον

έργων υποδομής, κατασκευή ξενώνων στα χωριά, βελτίωση των ορειβατικών καταφυγίων, ανάδειξη μονοπατιών στα βουνά κλπ.

- Στο χώρο της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης αντί για μια κολοβή μεταρρύθμιση απλών συνενώσεων-συγκολλήσεων Δήμων χωρίς αλλαγές στη λειτουργία τους και στην οικτρή οικονομική τους κατάσταση να προτείνουμε και να απαιτήσουμε να στηριχθούν απ' όλους φιλικές προς το περιβάλλον πρωτοβουλίες π.χ προγράμματα διαλογής-ανακύκλωσης απορριμμάτων, κλείσιμο (όχι στα χαρτιά) των Χ.Α.Δ.Α, δημιουργία ΧΥΤΥ πράγματα άγνωστα ακόμα στη Φωκίδα, λειτουργία και βελτίωση κοινωνικών προγραμμάτων και ποιότητας ζωής.

Η Φωκίδα, γενικότερα, χρειάζεται να κινηθεί πάνω στους άξονες των θέσεων του κόμματος για τον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό. Αναφέρουμε συνοπτικά:

- Ισόρροπη περιφερειακή κι ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη.
- Αποκέντρωση με ταυτόχρονη ανάσχεση του υδροκεφαλισμού.
- Μέριμνα για την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του Νομού.
- Δημιουργία φραγμών στην αλόγιστη δόμηση και την καταστροφή του φυσικού χώρου.
- Χωρική και κοινωνική συνοχή με δίκαιη κατανομή των πόρων.
- Ολοκληρωμένο σχέδιο αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου στη χώρα και σύνδεση της Φωκίδας.
- Προώθηση ενός πολυκεντρικού αναπτυξιακού προτύπου με όραμα και σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

5. Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ*Εισηγητής : Γ. Σταύρου-Γεωπόνος-μέλος Δ.Σ. ΠΟΣΕΓ***5.1. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική με δυό λόγια**

Πρίν από δέκα χρόνια, με τη δημιουργία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), ως συνέχεια του γύρου της Ουραγουάης (GATT), τα γεωργικά προϊόντα, μεταξύ άλλων, έχουν υπαχθεί σε κανόνες ελεύθερης αγοράς. Τούτο σημαίνει, ότι ο προστατευτισμός (δασμοί, επιδοτήσεις, ποσοτώσεις, ρυθμίσεις κλπ.) βρίσκεται ήδη σε διαδικασία άρσης, μέχρι του σημείου, το οποίο ισχύει κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες, που έχουν προσχωρήσει στον ΠΟΕ.

Απέναντι στην «παγκοσμιοποίηση» του εμπορίου, όλο και περισσότερο εδραιώνεται η αντίληψη ότι η σύγχρονη γεωργία έχει αρχίσει να γίνεται ένα παιχνίδι σκληρότατου ανταγωνισμού, καθώς η παραγωγή και διακίνηση αγροδιατροφικών προϊόντων συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο στις ισχυρές και ανεπτυγμένες χώρες και σε λίγες ομάδες μεγάλων εταιριών παραγωγής αγροεφοδίων, πολλαπλασιαστικού υλικού, προϊόντων βιοτεχνολογίας, εμπορίου και μεταφορών. Η προσπάθεια να διατηρηθούν οι τιμές καταναλωτή σε χαμηλά επίπεδα, περιλαμβάνοντας όμως συνεχώς αυξανόμενη προστιθέμενη αξία από το κόστος της μεταποίησης, τυποποίησης, διαφήμισης, μεταφορών κ.λπ. συνεπάγεται την ολοένα αυξανόμενη πίεση στις τιμές παραγωγού. Η πίεση στο κόστος παραγωγής, τα συστήματα τυποποιημένης και μαζικής παραγωγής και διακίνησης παρέχει το πρόσφορο έδαφος για την εκδήλωση εκτεταμένων διατροφικών κρίσεων. Η εντατικοποίηση της παραγωγής και οι πολλαπλασιαζόμενες συμπληρωματικές βιομηχανίες επιβαρύνουν όλο και περισσότερο το περιβάλλον. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η γεωργική παραγωγή (φυτική και ζωική), καθώς και η παραγωγή όλων των προϊόντων διατροφής, σε κάθε χώρα, πρέπει πλέον να στρέφεται σε προϊόντα που είναι διεθνώς ανταγωνιστικά. Κάθε χώρα πρέπει να παράγει με όρους διεθνούς αγοράς και όχι για να ικανοποιήσει απλώς τις ανάγκες της. Αυτό οδηγεί στα παρακάτω ετερόκλητα αποτελέσματα:

- Ανάγκη εντατικοποίησης των μεθόδων παραγωγής, με υπερβολική χρήση λιπασμάτων φυτοφαρμάκων, μεγάλη κατανάλωση ενέργειας και νερού, με μονοκαλλιέργειες (π.χ. η καλλιέργεια βαμβακιού στην παγκόσμια αγορά χρησιμοποιεί το 25% της παγκόσμιας παραγωγής φυτοφαρμάκων).
- Ανάγκη μεγένθυσης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας και μεγάλων επενδύσεων σε πάγιο κεφάλαιο (με συνέπεια οι μικρομεσαίοι αγρότες να αποσύρονται, τα μικρά αγροκτήματα να εξαφανίζονται, η ύπαιθρος να ερημώνεται και η ανεργία να οξύνεται).

- Μεγαλύτερη εξάρτηση της γεωργίας από τις μεγάλες αγροχημικές βιομηχανίες (αγροχημικά, υβρίδια, σπόροι, γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί....).
- Μεγαλύτερη εξάρτηση από το τραπεζικό σύστημα, αφού απαιτούνται δάνεια για τις μεγαλύτερες επενδύσεις.
- Απώλεια της αυτάρκειας που είχαν ορισμένες χώρες ή περιοχές σε κάποιες καλλιέργειες και αντίστοιχα είδη διατροφής.
- Όξυνση του προβλήματος της παγκόσμιας διατροφής, όσον αφορά στην ασφάλεια των τροφίμων.
- Προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων, που να διασφαλίζουν τα αγροτικά εισοδήματα, μέσα από τις ιδιαιτερότητες της παραγωγής ή και των αγροτικών κοινοτήτων, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο.

5.1.1. Αλλαγές στην αγροτική πολιτική

Στο πλαίσιο της εξελισσόμενης ελεύθερης διεθνούς αγοράς και των συνεπειών της, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) επιχειρεί μία νέα μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), με κύριους στόχους τη σταδιακή κατάργηση της προστασίας των ευρωπαϊκών αγροτικών προϊόντων, τη μείωση του κόστους για τους καταναλωτές, την προσαρμογή στα δεδομένα της διεθνούς αγοράς, τη μείωση της εντατικοποίησης της παραγωγής που καταστρέφει το περιβάλλον, τη μείωση του κόστους για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και την εξοικονόμηση πόρων. Τα βασικά στοιχεία της ΚΑΠ είναι τα ακόλουθα:

Αποδέσμευση: Ενιαία ενίσχυση εκμετάλλευσης, ανεξάρτητα από την παραγωγή.

Φθίνουσα πορεία: Μείωση των άμεσων ενισχύσεων, με εξαίρεση των μικρών παραγωγών, διοχέτευση κεφαλαίων που θα προκύψουν στην αγροτική ανάπτυξη.

Πολλαπλή συμμόρφωση: Εξάρτηση των ενισχύσεων από την τήρηση προτύπων για το περιβάλλον, την ασφάλεια τροφίμων, τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

Προσαρμογές των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς (ΚΟΑ) για συγκεκριμένα προϊόντα: σιτηρά, γαλακτοκομικά, ζάχαρη, βαμβάκι, καπνό, ελαιόλαδο κτλ.

Στήριξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ εκτιμάται ότι θα αλλάξει την εικόνα της ελληνικής υπαίθρου.

Η μείωση της προστασίας βασικών ελληνικών προϊόντων αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση της παραγωγής τους και αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.

Το πάγωμα των δαπανών για την ΚΑΠ μπορεί να αναγκάσει πολλούς αγρότες να εγκαταλείψουν τη γεωργική απασχόληση. Το φαινόμενο της ερήμωσης της υπαίθρου και της εσωτερικής μετανάστευσης

παραμένει μία ουσιώδης απειλή. Ωστόσο, οι συνέπειες των αλλαγών της ΚΑΠ θα εξαρτηθούν από πολλούς παράγοντες:

1. Από την προσαρμοστικότητα των Ελλήνων αγροτών στις νέες συνθήκες,
2. Από τη στροφή τους σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες και,
3. Από την αξιοποίηση των πόρων της δεύτερης προτεραιότητας της ΚΑΠ.

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ μπορεί να διανοίξει νέες δυνατότητες για ανάπτυξη της υπαίθρου, αρκεί να αξιοποιηθεί. Με σωστό σχεδιασμό είναι δυνατή η προσαρμογή της παραγωγής στις συνθήκες της ζήτησης και η καθιέρωση μιας πολυλειτουργικής γεωργίας.

Ανασταλτικοί παράγοντες σε μια τέτοια κατεύθυνση, μεταξύ άλλων, παραμένουν: η μεγάλη κατά μέσο όρο ηλικία των Ελλήνων αγροτών, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσής τους και η συνακόλουθη δύσκολη προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες, η αρνητική εμπειρία των αγροτικών συνεταιρισμών στο παρελθόν και η κυριαρχία των εκμεταλλεύσεων μικρού και μεσαίου μεγέθους.

Τα βασικά προβλήματα του αγροτικού χώρου μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Οικονομικά - Δημογραφικά: Οι αγροτικές περιοχές έχουν ένα σημαντικό χαμηλότερο εισόδημα από το μέσο όρο, έναν γηράσκοντα οικονομικά ενεργό πληθυσμό, και μια μεγαλύτερη εξάρτηση στον αγροτικό τομέα¹.

Κοινωνικά: Υπάρχει σαφής ένδειξη υψηλότερης ανεργίας στις αγροτικές περιοχές. Η χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού μπορεί να αυξήσει τους κινδύνους, όπως η μικρή πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η δυσκολία στις επιλογές απασχόλησης κ.α.

Περιβαλλοντικά: Εντείνεται η ανάγκη να εξασφαλιστεί, ότι η γεωργία και η δασοπονία έχουν μια θετική συμβολή στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον, αλλά και στην επαρκή και ασφαλή κάλυψη των διατροφικών αναγκών όλου του πληθυσμού.

5.1.2. Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης Αλέξανδρος Μπαλατατζής

Ο νέος, Κανονισμός για την Αγροτική Ανάπτυξη, θέτει ήδη τους στόχους στρατηγικής, τους οποίους θα πρέπει να εξυπηρετούν οι πολιτικές καθώς και το νέο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στον αγροτικό τομέα, για το χρονικό διάστημα 2007-2013. Οι στόχοι αυτοί είναι:

Οι στόχοι πρόκειται να υλοποιηθούν μέσω τεσσάρων αξόνων πολιτικής, ως εξής:

¹ Τη δεκαετία 1988-1997, η απασχόληση στον Α' ΓΕΝΗ τομέα παρουσιάζει συνεχή μείωση, της τάξης του -2.6% ανά έτος, εμφανίζοντας ποσοστό 19,8% το 1997. Λαμβάνοντας υπόψη το μοντέλο

**ΑΞΟΝΑΣ 1, Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του Τομέα της Γεωργίας και της Δασοπονίας,
ΑΞΟΝΑΣ 2, Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου,
ΑΞΟΝΑΣ 3, Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές-Διαφοροποίηση Αγροτικής Οικονομίας
ΑΞΟΝΑΣ 4, Προσέγγιση LEADER (Προγράμματα τοπικής στρατηγικής).**

Οι άξονες αυτοί εναρμονίζονται με τους βασικούς άξονες της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής, που διατυπώνονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ 2007-2013:

- Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας.
- Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.
- Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων (μπορούν να περιληφθούν και παρεμβάσεις που εντάσσονται στους τομείς υγείας, περιβάλλοντος και πολιτισμού, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής)
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης.
- Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης.
- Ενίσχυση της διασυνοριακής, της διακρατικής και της διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Στις ίδιες τέλος κατευθύνσεις κινείται και το «αναπτυξιακό όραμα» του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ): Η βελτίωση των συνθηκών ζωής στην ύπαιθρο, του περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας του τομέα μέσω κυρίως της ανάπτυξης σχετικών υποδομών, ανάπτυξης νέων Τεχνολογιών (νέων προϊόντων κ.λπ.), στήριξης νέων γεωργών, άρσης της αποεπένδυσης, αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τομέα².

Τα Μέτρα, οι ενέργειες και τα οικονομικά και άλλα μέσα που θα προταθούν θα βρίσκονται σε αντιστοιχία με τους Άξονες, τα Μέτρα και τις χρηματοδοτούμενες ενέργειες του νέου Κανονισμού του Ε.Γ.Τ.Α.Α. Τα κεντρικά ζητήματα, στα οποία επικεντρώνεται η κυβερνητική πολιτική είναι :

Οι επιπτώσεις της γεωργίας και κτηνοτροφίας στο περιβάλλον και ειδικότερα στη ρύπανση και κατάχρηση των υδατικών πόρων.

Οι επιπτώσεις της νέας ΚΑΠ και ειδικότερα η αποδέσμευση των επιδοτήσεων από την παραγωγή καθώς και οι υποχρεώσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης.

συνάρτησης Ισχύος (Power) για τον Α' ΓΕΝΗ παρατηρούμε μια αρνητική τάση μείωσης της τάξης του (-7.84%) για την επόμενη δεκαετία (1998-2007). (Ενδιάμεση Αναθεώρηση ΕΠΑΑ-ΑΥ. Παραρτ. 2)

² Πρόταση Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, ενόψει του 1^{ου} Εθνικού Αναπτυξιακού Συνεδρίου περιόδου 2007-2013. / 7.7.2005

Οι δυνατότητες που διανοίγονται με τα νέα μέτρα του Ε.Γ.Τ.Α.Α. και ειδικότερα μέσω των Κοινοτικών και Εθνικών Προγραμμάτων Ποιότητας Τροφίμων και του Συστήματος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Οι δυνατότητες που παρέχονται μέσω της διεθνούς συγκυρίας και τεχνογνωσίας για την εισαγωγή αναδιαρθρώσεων και νέων τεχνολογιών στη γεωργο-κτηνοτροφική παραγωγή, ιδίως στην κατεύθυνση της απορρύπανσης, της εξοικονόμησης νερού και των ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών (μείωση φόρου CO₂).

Οι αυξημένες δυνατότητες και οι βελτιωμένοι μηχανισμοί για τον «εκ των κάτω προς τα άνω» σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης του αγροτικού χώρου.

5.1.3. Ορολογία

Για μεθοδολογικούς λόγους, οι συνήθεις όροι που αναφέρονται στα αγροτικά θέματα χρησιμοποιούνται με τις έννοιες που παρουσιάζονται στη συνέχεια:

«Ύπαιθρος» ή «Αγροτικός Χώρος»: Ο γεωγραφικά και διοικητικά προσδιοριζόμενος χώρος, όπου σωρευτικά (α) οι απασχολούμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και δασοπονία, καθώς και οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ, υπερτερούν σε αριθμό των υπολοίπων, (β) η χρήση γης, ως γεωργική καλλιεργούμενη, βοσκότοποι και δάση υπερτερεί έναντι της υπόλοιπης και (γ) το ακαθάριστο εισόδημα από τη γεωργία, κτηνοτροφία και δασοπονία υπερέχει από το ακαθάριστο εισόδημα όλων των άλλων τομέων και κλάδων της οικονομίας. Υπό την έννοια αυτή ο όρος επιδέχεται διαβαθμίσεις.

«Βιωσιμότητα»: Η κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης, με βάση τη διάρθρωσή της, που της επιτρέπει την επίτευξη ενός ελάχιστου ετήσιου εισοδήματος αναφοράς, ανά (τουλάχιστο μία) μονάδα εργασίας, που προσεγγίζει τη μέση σταθμισμένη ετήσια ακαθάριστη αμοιβή των απασχολουμένων με σχέση εξαρτημένης εργασίας (μισθός – ημερομίσθιο) στους κλάδους της Οικονομικής δραστηριότητας, εκτός εκείνου της γεωργίας.

«Πολυλειτουργικότητα»: Η σύνθεση και ανάπτυξη ενός αριθμού οικονομικών δραστηριοτήτων, με κέντρο ή αφορμή τη γεωργική εκμετάλλευση και συμπληρωματικά προς αυτή.

«Αναδιάρθρωση»: Η αντικατάσταση κλάδων παραγωγής στη γεωργική εκμετάλλευση από άλλους περισσότερο προσοδοφόρους και βιώσιμους.

«Αγροτική Ανάπτυξη»: Η ανάπτυξη που αναφέρεται στα αντικείμενα της ΚΑΠ και του σχετικού Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου.

«Ανάπτυξη Αγροτικού Χώρου» ή «Ανάπτυξη Υπαιθρου»: Η ανάπτυξη του γεωγραφικού και διοικητικού χώρου, όπως ορίστηκε προηγουμένως, που αναφέρεται στο σύνολο των κοινωνικο-οικονομικών παραμέτρων και στα αντικείμενα όλων των Ευρωπαϊκών Ταμείων και χρηματοδοτικών μέσων, καθώς και του Ταμείου Συνοχής.

«Διαβούλευση»: Η διαδικασία ενημέρωσης, διαλόγου και συμμετοχής στα τελικά συμπεράσματα και προτάσεις με μέλη και εκπροσώπους των τοπικών κοινωνιών.

«Παροχή Συμβουλών στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις»: Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τους γεωργούς, που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν τουλάχιστον στις απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης.

«Τεχνική στήριξη στις Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις»: Οι υπηρεσίες προς τους γεωργούς, που εξομοιώνονται με το σύνολο των υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών και επιπλέον καλύπτουν και υπηρεσίες που σχετίζονται με την υποστήριξη της πρόσβασης στην αγορά.

5.1.4. Οι επιπτώσεις από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)

Αν μπορούμε να συμπυκνώσουμε σε τρεις αράδες τις επιπτώσεις από την ΚΑ αυτές μπορούν να συνοψιστούν αυτές είναι :

- Εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας και των καλλιεργειών
- Μείωση αγροτικής παραγωγής
- Μείωση αγροτικού εισοδήματος
- Η αλλαγή του μοντέλου αγροτικής εκμετάλλευσης και της δραστηριότητας στην ύπαιθρο

5.2. Οι εφηρμοσμένες πολιτικές

Οι ευθύνες

Πως αντιμετωπίσθηκε όλα αυτά τα χρόνια ο αγροτικός χώρος; Πως αντιμετώπισαν τα βαθύτατα και χρόνια προβλήματα της ελληνικής γεωργίας, το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία ως διακυβέρνηση; Πως προετοίμασαν τον αγροτικό κόσμο να αντιμετωπίσει τον ολοένα και αυξανόμενο ανταγωνισμό, στις συνθήκες παραγωγής, στα προϊόντα, στην εμπορία, στη κόστος παραγωγής, στην ποιότητα; Η επιδοματικού χαρακτήρα πολιτική από όλες τις μορφές διακυβέρνησης του δικομματικού συστήματος, ιδιαίτερα μέσα από τις κοινοτικές επιδοτήσεις ήταν πανταχού παρούσα σε όλη την μεταπολιτευτική περίοδο και δημιούργησε μια κουλτούρα εφησυχασμού και κρατικοδιαίτες εκμεταλλεύσεις. Ως προς αυτό πρέπει να είμαστε σαφείς και αποκαλυπτικοί καθώς η σημερινή πραγματικότητα στην ελληνική

ύπαιθρο, είναι αποτέλεσμα της διαχείρισης επί τριάντα και πλέον χρόνια των κυβερνήσεων τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και της Νέας Δημοκρατίας.

Σημείο πρώτο : Η αγροτική ανάπτυξη στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα

Τα τελευταία τριάντα χρόνια από τα ΜΟΠ έως τα τρία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) με ευθύνη του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ υπηρετήθηκε και δημιουργήθηκε ένα μοντέλο γεωργικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές που φέρνει την σφραγίδα του άρπα κόλλα, χωρίς σχεδιασμό, χωρίς την κοινωνική διαβούλευση, χωρίς συμμετοχή των πολιτών, μακριά από τις κοινωνικές ανάγκες, άναρχα, με πολλές χαμένες ευκαιρίες, ένα μοντέλο εστιασμένο στην επιδοματική πολιτική. Το μοντέλο αυτό συνεχίζεται και σήμερα. Ποιο τύπο αγρότη δημιούργησαν η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ; Οι αγρότες κατάντησαν κυνηγοί επιδοτήσεων με τις πολιτικές τύπου «Όλα τα κιλά όλα τα λεφτά».....με πολιτικές διανομής των επιδοτήσεων.....με σωρευτική χορήγηση επενδυτικών κινήτρων χωρίς σχεδιασμό και χωρίς μέλλον για την γεωργική εκμετάλλευση και τον αγρότη.....με σπατάλη των κοινοτικών πόρων στο πουθενά.....με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να μετατρέπονται σε κρατικοδίαιτες, με την αναδιανομή του παραγόμενου προϊόντος κοντόφθαλμα, περιστασιακά, εκλογικά και ψηφοθηρικά.

Σημείο δεύτερο : Η Νέα Δημοκρατία - Ετσι τα βρήκαμε έτσι θα τα παραδώσουμε

Στην νέα περίοδο όπως και στις τελευταίες δεκαετίες έχουν σπαταληθεί σημαντικοί πόροι σε εγγειοβελτιωτικά έργα, σε υποδομές, σε αναδασμούς και σε έργα αναβάθμισης του γεωργικού χώρου. Που υπακούει αυτή η διάθεση τεράστιων πόρων; Σε ποια στρατηγική προοπτική για το μέλλον του αγρότη εντάσσει σήμερα η κυβέρνηση τον προγραμματισμός της ; Όταν μάλιστα οι προοπτικές της Κ.Α.Π. ήταν προδιαγεγραμμένες ήδη από την περασμένη δεκαετία λόγω κυρίως του Π.Ο.Ε.

Η σημερινή πολιτεία της Νέας δημοκρατίας διαφαίνεται ότι μάλλον υπακούει στην απλή διαχείριση της κρίσης και της προβληματικής πραγματικότητας στον αγροτικό χώρο, παρά σε ανατροπές για ένα καλύτερο μέλλον της ελληνικής Γεωργίας.

5.2.3 Ο Συνασπισμός και οι κάποιες θέσεις για την αγροτική ανάπτυξη στην περιφέρεια

Θέματα ανοικτά για διάλογο και προτάσεις για τον αγροτικό τομέα

- Ενεργοποίηση ενός ζωντανού διαλόγου με τον αγροτικό πληθυσμό, της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των φορέων Αγροτικής Πολιτικής.
- Ενεργοποίηση του Συμβουλίου Αγροτικής Πολιτικής σε επίπεδο Περιφέρειας
- Δημιουργία θεσμών στήριξης του αγρότη και του αγροτικού πληθυσμού.

- Σχεδιασμός εγγειοβελτιωτικών έργων εν σχέση με τις διαμορφούμενες ευρωπαϊκές πολιτικές και την σχεδιαζόμενη αγροτική παραγωγή.
- Αναδιάρθρωση καλλιεργειών. Προετοιμασία του πληθυσμού για τις αναγκαίες αναδιαρθρώσεις. Στροφή σε βιολογικές καλλιέργειες, σε καλλιέργειες αντικατάστασης βαμβακιού και σε ανταγωνιστικές παραγωγές.
- Υποστήριξη αγροτών για καθετοποίηση της παραγωγής. Υποστήριξη του κυκλώματος παραγωγή-τυποποίηση-εμπορία προϊόντων. Διεκδίκηση πόρων για περιφερειακή αγορά αγροτικών προϊόντων.
- Δημιουργία Ομάδων Παραγωγών. Αναδιαμόρφωση του συνεταιριστικού κινήματος. Δικτυώσεις παραγωγών.
- Υποστήριξη του αγροτικού πληθυσμού για αξιοποίηση των νέων ευκαιριών και των νέων πολιτικών της ΕΕ (εναλλακτικές καλλιέργειες, πολυλειτουργικότητα στην γεωργική εκμετάλλευση, ενίσχυση προγραμμάτων αγροτικής οικονομίας, προγράμματα αγροτικού τουρισμού, Ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης).
- Εδικός προγραμματισμός και Προγράμματα για τα υφιστάμενα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ και σχεδιασμός ανάδειξης άλλων τυπικών χαρακτηριστικών προϊόντων της Περιφέρειας. (Π.χ. Οίνοι Θήβας, Αταλάντης, Παρνασσού, Φορμαέλα Αράχωβας, Κατίκι Δομοκού, Οπωροκηπευτικά Θήβας, Όσπρια Ελικώνα, Οίνοι Διστόμου, Φυστίκι Μακρακώμης, Κεράσια Φραντζή, Ειδικοί τύπου τυροκομικών προϊόντων στις ορεινές περιοχές, Ελαιόλαδο Στυλίδας και Αταλάντης, κ.λ.π.) αφ' ενός για την ανάδειξη των περιοχών αφετέρου για εναλλακτικές ανταγωνιστικές παραγωγές.
- Εμπύχωση για υποστήριξη εγκατελειμμένων καλλιεργειών.
- Διασύνδεση του αγροτικού χώρου με τον τουρισμό των ορεινών περιοχών με προγράμματα τοπικής στρατηγικής και ήπιας ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού.
- Πολιτικές προστασίας του υδάτινου δυναμικού του Κηφισού, του Σπερχειού και των περιοχών NATURA με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, μέτρα υποδομών και έργα ορεινής υδρονομίας. Εφαρμογή οδηγίας για το νερό.
- Ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα για τις ορεινές περιοχές.
- Εκπόνηση ειδικού προγράμματος για την κτηνοτροφία
-

Η παρούσα έκδοση αποτέλεσε το βασικό υλικό των εισηγήσεων στην ημερίδα του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ στην Λαμία Φθιώτιδας στις 2-11-2008 με θέμα :

Περιφερειακή Ανάπτυξη-Αποκέντρωση-Αυτοδιοίκηση και η Αριστερά

Έκδοση : ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ –Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιμέλεια Έκδοσης : Βασ. Τσιτσιρίγκος

